

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav speciálněpedagogických studií

Bakalářská práce

Lucie Švrdlíková

Děti se sluchovým postižením a jejich vztah ke sportu

Olomouc 2024

Vedoucí práce: PaedDr. Et. Bc. Eva Stryková

Garant práce: doc. Mgr. Jiří Langer, Ph.D

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci: „Děti se sluchovým postižením a jejich vztah ke sportu“ vypracovala samostatně pod vedením PaedDr. Et. Bc. Evy Strykové s použitím literatury uvedené v seznamu literatury.

V Olomouci dne 18. 4. 2024

Poděkování

Mé poděkování patří PaedDr. Et. Bc. Evě Strykové za odborné vedení mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat vedení a zaměstnancům ze Základní školy a Mateřské školy pro sluchově postižené a vady řeči v Ostravě a Střední školy, Základní školy a Mateřské školy pro sluchově postižené v Olomouci za poskytnutí možnosti vykonání výzkumné části svojí

bakalářské práce. V neposlední řadě patří mé poděkování rodině a partnerovi, který mě během práce velmi podporoval.

Jméno a příjmení	Lucie Švrdlíková
Katedra	Ústav speciálněpedagogických studií
Vedoucí práce	PaedDr. Et. Bc. Eva Stryková
Rok obhajoby	2024

ANOTACE

Název práce	Děti se sluchovým postižením a jejich vztah ke sportu
Název práce v angličtině	Children with hearing impairment and their related to sport
Anotace	Tato bakalářská práce se zabývá tématem dětí se sluchovým postižením a jejich vztahu ke sportu. V teoretické části se zabývá definicí osob se sluchovým postižením, klasifikací, etiologií a mýty a předsudky o lidech se sluchovým postižením. Dále připomíná také historii sportu sluchově postižených jak v České republice, tak i ve světě. Věnuje se organizaci Český svaz neslyšících sportovců a popisuje Deaflympiády. V poslední řadě uvádí největší úspěchy českých neslyšících sportovců. Předmětem druhé části práce je zjištění rozdílů mezi žáky a žákyněmi základních škol se sluchovým postižením v jejich vztahu ke sportu a frekvenci sportování.
Klíčová slova	Deaflympiáda, historie sportu, sluchové postižení, sport pro neslyšící
Anotace v angličtině	This bachelor thesis deals with the topic of children with hearing impairment and their relationship to sport. The

	<p>theoretical part deals with the definition of people with hearing impairment, classification, etiology and myths and prejudices about people with hearing impairment. It also includes the history of sport for the hearing impaired in the Czech Republic and worldwide. It also discusses the organization of the Czech Association of Deaf Athletes and describes the Deaflympics. Lastly, it presents the greatest achievements of Czech deaf athletes. The subject of the second part of the thesis is to find out the differences between primary school pupils with hearing impairment in their attitude to sport and the frequency of playing sport.</p>
Klíčová slova v angličtině	Deaflympics, the history of sport, people with hearing impairment, sport of the hearing impaired
Přílohy vázané v práci	Příloha č. 1 - dotazníkové šetření
Rozsah práce	55 stran
Jazyk práce	Český jazyk

Obsah

Úvod.....	7
TEORETICKÁ ČÁST	8
1. Osoby se sluchovým postižením.....	8
1.1. Klasifikace sluchových poruch a vad.....	9
1.1.1. Dělení podle místa vzniku sluchové poruchy	10
1.1.2. Dělení podle stupně sluchové ztráty	11
1.1.3. Dělení podle doby vzniku sluchové poruchy.....	12
1.2. Etiologie sluchového postižení.....	13
1.3. Mýty a předsudky o lidech se sluchovým postižením.....	14
2. Sport pro osoby se sluchovým postižením.....	16
2.1. Historie sportu pro sluchově postižené v České republice	18
2.2. Historie sportu pro sluchově postižené ve světě.....	21
2.3. Český svaz neslyšících sportovců	21
2.4. Deaflympiáda	22
2.5. Největší úspěchy českých sportovců se sluchovým postižením.....	22
PRAKTICKÁ ČÁST.....	24
3. Děti se sluchovým postižením a jejich vztah ke sportu.....	24
3.1. Cíle výzkumného šetření	24
3.2. Charakteristika vybraného vzorku respondentů	24
3.3. Metoda sběru dat	27
3.4. Zpracování a analýza výsledků výzkumného šetření	28
3.5. Souhrn výsledků výzkumného šetření a jejich interpretace	41
3.6. Závěr praktické části.....	42
Diskuse.....	43
Závěr	44
Seznam použité literatury.....	46
Seznam grafů.....	49
Seznam tabulek	50
Seznam příloh.....	51

Úvod

V dnešní době se žáci základních škol více věnují elektronice (telefon a počítač) a zapomínají na jakoukoliv pohybovou aktivitu. Svůj volný čas tráví hraním her na počítači či telefonu i několik hodin během dne. Někteří z nich nemají ke sportu ten správný vztah a nevidí v něm zalíbení. Důvodů proč žáci nesportují může být mnoho, ale i přes to by měla být pohybová aktivita součástí každého života jedince.

Tato bakalářská práce je rozdělena na dvě hlavní části, a to na teoretickou a praktickou. Teoretická část je rozdělena do dvou kapitol. V první kapitole se věnujeme obecné charakteristice osob se sluchovým postižením, vymezení klasifikace (dle místa vzniku, stupně sluchové ztráty a dle doby vzniku sluchového postižení). Dále také uvádíme vymezení etiologie a popisujeme rozdíl mezi vrozeným a získaným sluchovým postižením. Zmiňujeme mýty a předsudky o lidech se sluchovým postižením, které následně vyvracíme. Druhá kapitola se zabývá obecnou definicí sportu a vztahu sluchově postižených ke sportu. Popisujeme historii sportu sluchově postižených jak v České republice, tak ve světě. Zmiňujeme se i o spartakiádách, které se konaly, a především se věnujeme Deaflympiádě. V poslední podkapitole představíme největší úspěchy vybraných českých neslyšících sportovců.

V praktické části definujeme její hlavní a dílčí cíle a charakterizujeme vybraný vzorek respondentů. Dále uvádíme, jakou metodou sběr dat proběhl, zvolili jsme metodu kvantitativního výzkumu, konkrétně dotazníkové šetření. Výsledky dále zpracováváme, analyzujeme a vyvozujeme její závěry. Hlavním cílem této bakalářské práce je zajištění míry diferenciacce mezi žáky základních škol se sluchovým postižením a žákyněmi základních škol se sluchovým postižením a jejich vztahu ke sportu. Zaměřili jsme se na žáky druhého stupně, od 5. do 9. třídy základních škol pro sluchově postižené. Dílčím cílem je zjistit, zda žáci základních škol se sluchovým postižením sportují častěji než žákyně základních škol se sluchovým postižením.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Osoby se sluchovým postižením

Souralová (2005, s. 10) uvádí, že „označení sluchově postižení se týká velmi nehomogenní skupiny osob, která je diverzifikována především stupněm a druhem sluchového postižení.“ Langer (2013, s. 8) definuje sluchové postižení jako sociální důsledek takové ztráty sluchu, která negativně ovlivňuje kvalitu života a není možné ji plně kompenzovat technickými pomůckami. Dále Langer (2013, s. 13) ve své publikaci Úvod do pedagogiky osob se sluchovým postižením uvádí, že ne každá naměřená sluchová ztráta vyústí ve sluchové postižení. Hranice, od které o sluchovém postižení začínáme hovořit je relativní a závisí na úrovni sluchu průměrné lidské populace. Člověk s omezením sluchových funkcí je tedy oproti většinové populaci znevýhodněn, sociálně handicapován a může být snížena kvalita jeho života.

Horáková (2012, s. 10) definuje osoby se sluchovým postižením jako heterogenní skupinu osob, která je rozdělena především dle stupně a typu sluchového postižení. Tato skupina osob je rozdělována dále do kategorií osob: neslyšících, nedoslýchavých a ohluchlých. Mezi faktory, které limitují konkrétní strukturu patří nejčastěji kvalita a kvantita sluchového postižení. Dále také věk, kdy k postižení došlo a mentální dispozice každého jedince. V poslední řadě faktorů je také péče, která mu byla věnována, a další přidružená postižení (mentální postižení, poruchy autistického spektra apod.). Podle Kosinové (2008, s. 7) jsou lidé se sluchovým postižením jazykovou a kulturní menšinou. A to především díky své vlastní historii, hodnotám, tradicím a dále také díky sdílení společného jazyka.

Lidé s rozdílnou ztrátou sluchu jsou různorodou skupinou, pro kterou se používá v současnosti obecné pojmenování lidé se sluchovým postižením. Ještě i v dnešní době se občas můžeme setkat se staršími pojmy „hluchoněmí“ či „hluší“, které jsou v současnosti spíše nevhodné. Osoby se sluchovým postižením mohou využívat do určité míry svůj hlas, to znamená, že nejsou automaticky němí. V minulosti býval nedostatečný rozvoj řeči způsoben převážně tím, že se nevyužívaly vhodné metody ve vzdělávání dětí. Tyto metody nerespektovaly specifické potřeby dětí se sluchovým postižením (Šance dětem, 12.4.2012).

Podle Hrubého (in Langer 2013, s.18) je terminologie a pojmenování osob se sluchovým postižením poměrně problematické jak v teorii, tak i v praxi.

Nejčastěji užívaným termínem pro tyto osoby je „sluchově postižení“. Dalším možným pojmem je užíváno ze slovenštiny „sluchovo postihnutý“ z angličtiny „hearing impaired“ a z němčiny „Hörgeschädigte.“, avšak v posledních letech v první řadě dbáme na lidskou individualitu (osoba, člověk, jedinec, dítě) a následně přidáváme přídomek o zdravotním postižení. Souhrnně tak nazýváme všechny osoby s jakoukoli sluchovou ztrátou jako Osoby se sluchovým postižením (Langer 2013, s. 18).

Kosinová (2008, s. 61) uvádí ve své publikaci Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina – kultura neslyšících další pojmy, které se užívají pro označení osob se sluchovým postižením. **Ohluchlý** je člověk, u kterého došlo ke vzniku sluchové ztráty (nespecifikovaného stupně) až po ukončení vývoje řeči. **Nedoslýchavý** je člověk, který má lehčí stupeň sluchového postižení. Lehké sluchové postižení může kompenzovat technickými pomůckami. Díky kompenzačním pomůckám slyší mluvenou řeč a sám tímto způsobem komunikuje. Z pohledu medicíny má nedoslýchavý člověk určitý stupeň sluchové ztráty, netrpí však úplnou hluchotou. **Člověk se zbytky sluchu** je termín, který se v současnosti používá velmi zřídka. Jedná se o člověka, který je na hranici mezi osobami nedoslýchavými a neslyšícími. Člověk se zbytky sluchu používá kompenzační pomůcky, které mu umožňují slyšet mluvenou řeč, ale pro jedince je téměř nesrozumitelná. **Hluchoslepy** je člověk, který má jak sluchové postižení, tak zrakové postižení. Každé ze zdravotních postižení může být různého stupně a mohou mít rozdílné příčiny, proto je třeba využívat různé specifické způsoby komunikace.

1.1. Klasifikace sluchových poruch a vad

Panská (2013, s. 10) uvádí, že sluchová vada je trvalý stav, který se nezlepšuje, naopak má tendenci se zhoršovat postupem věku. Při sluchové vadě dochází ke snížení, někdy až ke ztrátě výkonnosti sluchového analyzátoru. Sluchové ztráty mohou vést k trvalému postižení, ale některé z nich jsou vratné díky lékařské léčbě.

Dle Horákové (2012, s. 12) existují mnohočetná kritéria, která určují rozdělení sluchových poruch, a tudíž tomuto rozdělení odpovídá několik různých klasifikací. Skákalová (2011, s. 10) ve své publikaci Uvedení do problematiky sluchového postižení uvádí, že podle různých kritérií klasifikujeme sluchové vady následovně: podle stupně, doby vzniku (a důsledku) a místa poškození sluchového orgánu.

1.1.1. Dělení podle místa vzniku sluchové poruchy

Někteří autoři, jako jsou například Lejska (in Suralová 2005, s. 18-19), Hrubý a Kostelník (1998, s. 40) nebo Hložek (2012, s. 23-24), uvádí klasifikaci sluchových poruch a vad podle místa vzniku sluchové poruchy následovně:

a) převodní poruchy (konduktivní)

Při převodních poruchách bývá nejčastěji poškozena oblast středního ucha (mechanická část), méně často také oblast vnějšího ucha. Kvůli narušenému přenosu (převodu) zvukových vibrací (neboli mechanické energie) do hlemýždě je porucha především v oblasti kvantity slyšení. Příčiny vzniku mohou být opakované záněty středního ucha nebo protržení stěny bubínku. Převodní sluchová porucha nemůže způsobit úplnou hluchotu, jelikož je zachováno kostní vedení zvuku a funkce kochley není porušena. Tuto poruchu můžeme zmírnit nebo zcela odstranit díky chirurgickému zákroku.

b) percepční vady (senzoneurální)

Při percepčních vadách bývá nejčastěji poškozena oblast vnitřního ucha, konkrétně funkce Cortiho orgánu v hlemýždě (kochleární vada sluchu), nebo narušení vyšších etáží elektrické (nervové) části sluchové dráhy ve sluchovém nervu (suprakochleární vady sluchu). Percepční vady jsou typické poruchou jak kvantity, tak kvality slyšení a mohou způsobit úplnou ztrátu sluchu, jelikož jsou obvykle ireverzibilní (nevratné).

c) centrální vady

Centrální vady představují obvykle komplikované defekty (patologické vady) v podkorovém a korovém systému sluchových drah (sluchového centra) a projevují se různými příznaky, kdy je například osoba schopna rozeznat některé zvuky určité intenzity, ale rozumět mluvené řeči ve stejné intenzitě nikoliv. Vrozené vývojové poruchy zevního ucha mají vliv na kvalitu i kvantitu sluchového vnímání.

d) smíšené poruchy (mixta)

Smíšené poruchy jsou kombinací percepční vady (v oblasti senzoneurální) a převodní poruchy s různým stupněm poruchy sluchu.

1.1.2. Dělení podle stupně sluchové ztráty

Dle Langerera (2013, s. 45) má na schopnost jedince vnímat zvuky z okolí zásadní vliv stupeň jeho sluchové ztráty. To znamená, že jedinec zvuky, které mají nižší intenzitu než hodnota sluchové ztráty, nemůže slyšet. Jedinec se sluchovou ztrátou naopak může slyšet zvuky, které mají vyšší intenzitu než hodnota sluchové ztráty, ale slyší je pouze v určité hlasitosti.

Internetový portál Šance dětem (12.4.2012) ve svém článku Dítě se sluchovým postižením uvádí, klasifikaci sluchových poruch a vad podle stupně sluchové ztráty následovně:

a) lehká ztráta sluchu

Osoba, která trpí lehkou ztrátou sluchu, může mít problém v oblasti poslechu mluvené řeči, pokud konverzaci ruší okolní zvuky, popřípadě pokud je mluvčí vzdálen. S tímto stupněm sluchového postižení, má postižená osoba sluch citlivý v rozsahu od 20 do 40 decibelů (dB).

b) středně těžká ztráta sluchu

Osoba, která trpí středně těžkou ztrátou sluchu má problém s poslechem běžné konverzace bez využití sluchadla. Pokud konverzace probíhá ve velmi hlučném, rušném prostředí je pro tyto osoby obtížné se dorozumět, zejména pokud nevidí mluvčímu na ústa a nemohou ani odezírat. Člověk s těžkou ztrátou sluchu slyší běžné zvuky od 40 do 70 dB.

c) těžká ztráta sluchu

Osoba, která trpí těžkou ztrátou sluchu, má také problém s poslechem řeči v hlučném prostředí, i porozuměním konverzace, pokud nevidí mluvčímu na ústa. Při této ztrátě sluchu slyší člověk zvuky od 70 do 95 dB. U nižší ztráty stále mluvíme o kompenzaci sluchadly. U vyšší ztráty sluchu můžeme ztrátu sluchu kompenzovat různě výkonnými sluchadly, popřípadě lidé s touto ztrátou sluchu mohou mít kochleární implantát. Lidé s těžkou ztrátou sluchu tak při konverzaci využívají znakový jazyk, odezírání ze rtů, popřípadě u nižší ztráty sluchu poslech ze sluchadel či kochleárního implantátu.

d) velmi těžká ztráta sluchu

Osoba, která trpí velmi těžkou ztrátou sluchu, má problém slyšet velmi hlasité zvuky. Člověk s takovou ztrátou sluchu slyší zvuky až od 95 dB. Kompenzace při velmi těžké ztrátě sluchu je nejčastěji kochleárním implantátem a méně často výkonnými sluchadly. Lidé při konverzaci nejvíce využívají znakový jazyk spojený s odezíráním od mluvčího.

„Světová zdravotnická organizace WHO v roce 1980 stanovila mezinárodní škálu stupňů sluchových poruch:

- 1. Lehká sluchová porucha (26-40 dB),*
- 2. Střední sluchová porucha (41-55 dB),*
- 3. Středně těžká sluchová porucha (56-70 dB),*
- 4. Těžká sluchová porucha (71-91 dB),*
- 5. Úplná ztráta sluchu.*

V surdopedické praxi se pro označení velikosti ztráty sluchu používají termíny nedoslýchavost (lehká, střední, těžká), zbytky sluchu a hluchota, většinou bez uvedení konkrétní ztráty vyjádření v decibelech“ Suralová (2005, s. 17-18).

1.1.3. Dělení podle doby vzniku sluchové poruchy

Langer (2013, s. 52) a Panská (2013, s. 14) definují ve svých publikacích klasifikaci sluchových poruch a vad podle doby vzniku sluchové poruchy následovně:

a) prelingvální sluchová vada

Prelingvální sluchovou vadou definujeme stav, který vznikl před fixací řeči dítěte, neboli před ukončením základního vývoje jazyka. Jelikož k ukončení základního vývoje jazyka a řeči dochází kolem šestého roku života dítěte, není mu umožněno osvojit si mluvený jazyk, a tudíž ani lidskou řeč. Zároveň dítě zapomíná i dosud naučené řečové a jazykové dovednosti a stereotypy. Pokud je zahájena včasná surdopedická a logopedická péče nemusí tyto dovednosti zcela zaniknout. Protože znakový jazyk není vázán na sluchové funkce a jeho osvojení je spontánní, stává se tak přirozeným komunikačním prostředkem.

b) postlingvální sluchová vada

Postlingvální sluchovou vadou popisujeme stav, který vznikl po fixaci řeči dítěte, neboli po ukončení základního vývoje jazyka. Jelikož dítě, případně i dospělý člověk, který ukončil základní vývoj jazyka řeči, má osvojené a fixované jazykové i řečové dovednosti. Dovednosti se tedy dají rozvíjet a dá se s nimi pracovat, protože nedojde k jejich úplnému vymizení. I přesto dochází k artikulační změně v mluveném projevu kvůli absenci zpětné sluchové kontroly. Pokud je zahájena včasná a správná surdopedická a logopedická péče je možné tyto artikulační změny minimalizovat. Příčinou postlingvální sluchové vady mohou být různá poranění hlavy nebo také dlouhodobá silná hluková zátěž.

1.2. Etiologie sluchového postižení

Langer (2013, s. 53) uvádí, že pro správnou diagnostiku, prevenci a léčbu sluchových vad a poruch je jejich etiologie důležitá. Skákalová (2011, s. 12-13) uvádí, že ne všechny příčiny ztráty sluchu mají trvalé následky. Některé příčiny sluchového postižení lze odstranit a sluchové vnímání dokonce obnovit v původní kvalitě. U vybraných jedinců může být příčina sluchového postižení neznámá, nebo může docházet ke kombinaci různorodých příčin. Jelikož u některých příčin dochází k náhlé nebo postupné ztrátě sluchu, je jejich variabilita široká. Obecně je tedy můžeme shrnout na vrozené a získané.

Vrozené (genetické) příčiny sluchových poruch a vad jsou způsobené již v průběhu těhotenství. Pokud matka užívá toxické (chemické) látky, které poškozují nebo zhoršují tělesné funkce, zvyšuje tím procenta vrozeného sluchového postižení. Další příčinou je infekční onemocnění matky v průběhu těhotenství, jako jsou například zarděnky nebo spalničky.

Získané příčiny sluchových poruch a vad jsou způsobené v průběhu života dítěte či dospělého člověka. Mezi nejčastější patří například úraz hlavy nebo poškození sluchu vlivem práce ve velmi hlučném prostředí (v pásmu 80-90 dB), které může způsobit i ztrátu sluchu. Dále také opakované záněty středouší, průšnice nebo nádory (Skákalová, 2013, s. 12-13).

„Všechny obecně zmíněné příčiny sluchových vad způsobují orgánovou poruchou sluchového orgánu, tedy poškození a nemožnost plnit svoji funkci“ (Skákalová, 2011, s.13).

Lejska (2003, s.156) ve své publikaci Poruchy verbální komunikace a foniatrie člení příčiny sluchových poruch a vad z několika hledisek:

1. mezi dědičné vady řadí:

- geneticky podmíněné – jinými slovy dominantně dědičné, které se přenáší z jedné generace na druhou generaci, a tudíž jsou dohledatelné,
- děděné autosomálně recesivně – pro vznik této příčiny musí být spojeny přítomné dvě kopie poškozeného genu. To znamená, že od obou rodičů má poškozený gen (přibližně je 30 těchto genů) vliv na vrozený stav sluchu,
- syndromové,
- nesyndromové – jedná se například o mutaci genu, kdy se tyto příčiny objevují s náhodným výskytem a genetickými příčinami.

2. mezi získané řadí:

- prenatální příčiny – spojení dědičnosti s exogenními vlivy, jako je například virové či infekční onemocnění matky,
- perinatální příčiny – objevují se během porodu (protahované či klešťové porody), nebo těsně po něm (asfyxie plodu – nedostatek kyslíku, tedy dušení),
- postnatální příčiny – tyto příčiny se mohou objevit kdykoli v průběhu života. Řadíme mezi ně například poranění hlavy nebo opakované záněty středního ucha.

1.3. Mýty a předsudky o lidech se sluchovým postižením

Na portálu Šance dětem (12.4.2012) autorka článku Děti se sluchovým postižením, Jitka Motejzíková, popisuje mýty a předsudky o lidech se sluchovým postižením, které mají lidé bez sluchového postižení. Mezi nejčastější mýty řadí:

1. lidé se sluchovým postižením jsou hluchoněmí, mluvit neumí

Jestliže osoby se sluchovým postižením prošly odbornou a intenzivní surdopedickou, a především logopedickou péčí a tréninkem, mohou svůj hlas využít. Používání hlasu je tedy individuální, ale lidé němí nejsou.

2. děti se sluchovým postižením se nenaučí číst a psát, kvůli své sluchové vadě a nemohou studovat vysoké nebo vyšší odborné školy

Děti se sluchovým postižením se mohou naučit číst i psát. Díky využití správných komunikačních postupů, vhodných vzdělávacích metod a efektivní technické kompenzace je velká pravděpodobnost, že se děti se sluchovým postižením naučí tyto dovednosti na velmi dobré úrovni. Dále díky těmto postupům a metodám mohou vystudovat i vysoké školy.

3. osoby se sluchovým postižením nedokážou vnímat hudbu a nemohou ani tancovat

Nejvíce lidé se sluchovým postižením vnímají hudbu prostřednictvím vibrací, díky kterým mohou na hudbu reagovat a vyjadřovat se pohybem. Někteří sluchově postižení jedinci k vnímání hudby mohou využívat zbytku sluchu.

4. neslyšící nemohou řídit auto

Osoby se sluchovým postižením mohou řídit auto, ale musí se více spoléhat na svůj zrak.

2. Sport pro osoby se sluchovým postižením

Svoboda (2000, s. 11) uvádí, že „sport je dnes fenomén rozšířený po celém světě napříč všemi věkovými kategoriemi. Je také vším možným – zábavou i zaměstnáním, přináší potěšení i uspokojení, peníze i slávu, umožňuje vyniknout, ale i velká zklamání.“ Sport je mimo jiné významným sociálním jevem, který patří k nejdiskutovanějším jevům společnosti. Sport jako takový přitahuje pozornost veřejnosti, zejména díky mediální a globální informovanosti. V podstatě můžeme říct, že sport ztrácí svůj původní význam, jelikož se stává spíše předmětem divácké pozornosti, než součástí každodenních aktivit (Sekot, 2006, s.7). Dovalil a kol. (2004, s.9) definují sport jako dobrovolnou pohybovú aktivitu, která nás motivuje k dosažení maximálního možného výkonu. Pohybovou aktivitu rozvíjíme a zdokonalujeme v trénincích a realizujeme v soutěžích.

Podle Pánka (2009, s.10) je sport útekem od práce či od povinností k zábavě. Je to fyzická (pohybová) aktivita, která má určitá pravidla, podle kterých se soutěží, zvyklosti a výsledky, které se mohou porovnávat s jinými jedinci, kteří jsou ze stejného sportovního odvětví. Svoboda (2000, s. 32) uvádí, že cílem pohybové aktivity je dosažení maximálního výkonu, nadále také zvyšování dosavadní výkonnosti dle možností každého jedince. Každý člověk má svůj individuální maximální výkon, který je výsledkem velkého úsilí, sebezpřemáhání a námahy. Sport obecně vzbuzuje aktivitu jak motorickou, tak psychickou, čímž dochází ke spojení vzdělávacího a výchovného vlivu. „Evropská charta sportu (1992) chápe sport jako všechny formy tělesné činnosti, které – ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoli si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“ (Dovalil a kol. 2004, s.9).

Důležitost sportu obecně vnímáme pro jeho fyzický a psychický rozvoj člověka, ale také pro rozvoj sociální. Sport, především tělesná výchova, je součástí naší přípravy na život – odráží se od všech rolí (od pracovní po volnočasovou). Při pohybových aktivitách bychom měli omezit nepodstatnou verbální komunikaci a v maximální míře rozvíjet pohyb (Ješina, Kudláček, 2011, s. 131).

Janečka a kol. (2012, s. 91) ve své publikaci Vybrané kapitoly ze sportu osob se zdravotním postižením zmiňuje, že pro osoby se sluchovým postižením jsou pohybové aktivity, a především sport, metodicko-didaktickým problémem. Jednak kvůli okolnímu světu, který je vnímán, chápán a prožíván rozdílně u osob se sluchovým postižením a u osob bez sluchového postižení. Dále také kvůli komunikaci s lidmi bez sluchového postižení, která může být

komplikovaná. Již v dětském věku může být motivace k pohybu velmi nízká, kvůli nedostatečně rozvinuté, nebo zcela chybějící řečové schopnosti. Protože chybí auditivní sluchová zpětná vazba, můžeme u neslyšících dětí pozorovat nerytmické a disharmonické pohyby. Jedinci se sluchovým postižením jsou odkázáni na optický analyzátor, díky kterému vnímají informace a mohou napodobovat pohybové činnosti.

Ješina, Kudláček a kol. (2011, s. 131) uvádí, že komunikační bariéra u osob, a především žáků se sluchovým postižením může způsobit při integraci nižší sociální postavení ve třídě, ve společnosti či v pracovním prostředí. A právě sport či jakákoli pohybová aktivita mohou vést k jeho zlepšení. Člověk se díky sportu setkává s dalšími, novými lidmi a učí se týmové spolupráci, vytrvalosti, cílevědomosti a mnoho dalšího. U sportovců se sluchovým postižením způsobuje absence sluchu problémy v konkrétních oblastech. Nejčastěji tedy v komunikaci mezi spoluhráči, trenérem či rozhodčím v týmových sportovních hrách. Dále v koordinaci a v přístupu k pohybovým aktivitám obecně, kam můžeme zařadit například nekompetentnost učitele, trenéra či asistenta pedagoga.

Lidé se sluchovým postižením se věnují sportu většinou pouze rekreačně. Upřednostňují prožitek nad výkonem a mají raději činnost, která je neorganizovaná. Často jsou rádi v přírodě, kde mohou sportovat a kde se cítí svobodněji. U pohybové aktivity osoby se sluchovým postižením především rozvíjejí zrakové vnímání. Zlepšují se v dovednostech prostorové a časové orientace, vytvářejí si vazby díky spolupráci se spoluhráči a v poslední řadě rozvíjí svoji kondici (Bayerl, 2011, s.29 a 31).

Osoby se sluchovým postižením byly seznamovány se sportem pouhým pozorováním majoritní, slyšící společnosti. Jejich potřeba se setkávat, hovořit mezi sebou a sportovat je dovedla k pozvolnému setkávání a následně ke hraní pohybových nebo míčových her, které se naučili od slyšící společnosti. Nutnost se pravidelně potkávat a sportovat je vedla k pronajímání sportovišť, vybavení a k následnému založení adekvátních sportovních organizací (Kudláček a kol., 2013, s. 58).

2.1. Historie sportu pro sluchově postižené v České republice

První organizací, která se věnuje pohybovým aktivitám pro osoby se sluchovým postižením byl Turistický klub hluchoněmých „Prague“. Turistika se tak na dlouhou dobu stala oblíbenou aktivitou neslyšících. Každý měsíc se konaly výlety po Čechách a oblíbené byly i zábavy ať už silvestrovské či maškarní (Pánek 2009, s.24).

Zakladatelem I. Pražského sportovního klubu neslyšících je Jaroslav Říha, který založil v roce 1922 první sportovní klub (I. PSKH), který vznikl ze sportovního kroužku pražských hluchoněmých. Klub aktivně spolupracoval s turistickým klubem „Prague“, kdy podnikali společné vycházky po pražských památkách. Nově vzniklý sportovní klub nabízel tři základní sporty, jako byla kopaná, házená a lehká atletika. V průběhu let přidával další oddíly, které se věnovaly různým sportům, například kuželky, badminton, volejbal, stolní tenis a další. Tímto se začaly formovat sportovní začátky a propagace sportu pro jednice se sluchovým postižením na našem území. Pan Jaroslav Říha se tak stal předsedou klubu a prvním neslyšícím člověkem, který založil první sportovní klub neslyšících v Praze. Panská (2013, s.39) uvádí, že I.PSKH je zároveň 6. nejstarším sportovním klubem neslyšících v Evropě. Nejstarším klubem neslyšících v Evropě a zřejmě i ve světě se stal fotbalový klub v hlavním městě Rakouska (<https://ipsknpraha.estranky.cz/>).

Bělohávek (2003) ve svém článku Historie sportovního klubu neslyšících Brno uvádí, že Sportovní klub hluchoněmých měl být založen v Brně již v roce 1927, ale pro malý zájem se založení neuskutečnilo. O pět let později, v lednu 1932, se založení již podařilo a vznikl tedy druhý sportovní klub pro osoby se sluchovým postižením na území tehdejšího Československa s názvem Sportovní klub hluchoněmých Brno. Zakladateli tohoto sportovního klubu v Brně byli Rostislav Vaněk (všestranný sportovec, který dosahoval pozoruhodných výsledků, jak ve fotbale, tak i v atletice, boxu či vzpírání). A prvním předsedou se stal František Kopřiva (narodil se jako slyšící, ohluchl ve svých sedmi letech). SKH (Sportovní klub hluchoněmých) Brno se nejdříve věnoval fotbalu, poté založil další sportovní oddíly, které se věnovaly lyžování, stolnímu tenisu, lednímu hokeji, volejbalu a dalším jiným sportům.

Ve stejném roce (1932) byl v Praze založen tenisový klub pro sluchově postižené s názvem LATECH (úřední název byl Lawn-tennis Club Hluchých). Zakladatelem byl Vilém Bohumír Hauner, který ohluchl v raném dětství po meningitidě. Hráči se sluchovým postižením hráli v létě na kurtech tenis a v zimě se věnovali pong-pongu v pronajaté školní místnosti Ústavu sociálně zdravotní péče o hluchoněmou mládež. Několik československých tenistů emigrovalo po druhé světové válce, a tak byl klub po 27 letech zrušen. LATECH byl již od

počátku členem Československé Lawn-Tenisové Asociace (ČsLTA) a dokonce o dva roky později se stává zakládajícím členem Československého sportovního svazu hluchoněmých (ČsSSH) (Pánek, 2009, s. 72-74).

Československý sportovní svaz hluchoněmých, který sdružoval ostatní kluby na našem území byl založen v roce 1934. Prvním sekretářem se stává Vilém Hauner (zakladatel LATECH). ČsSSH (Československý sportovní svaz hluchoněmých) zastupoval od roku 1938 již všechny sportovní aktivity sportovců se sluchovým postižením. Do téhož roku byly pouze 3 kluby (I.PSKH, SKH Brno, LATECH). Zastřešovány byly letní sporty – atletika, plavání, tenis, fotbal, cyklistika a házená, ze zemních sportů – lyžování a ping-pong. Po rozdělení Československa v roce 1993 se název změnil z Federální svaz neslyšících sportovců na současný Český svaz neslyšících sportovců (ČSNS) (Janečka a kol., 2012 s. 97).

Pánek (2009, s. 94-95) uvádí, že v Čechách byl v roce 1943 založen čtvrtý sportovní klub pro hluchoněmé v Plzni s názvem Sportovní klub hluchoněmých Plzeň. Předsedou spolku byl František Šilhánek, který se narodil jako neslyšící svým taktéž neslyšícím rodičům. Klub se nejprve věnoval pouze fotbalu, kdy sehrál přátelská utkání s kluby I.PSKH a SKH Brno. V těžké době nacistické okupace neměli sportovci k dispozici dresy, kopačky ani další sportovní pomůcky. Po dlouho době jednání se podařilo získat jedenáct dresů pro družstvo, ale kopačky si museli sehnat sportovci sami. Postupně do klubu přicházeli další sportovci a mohly se tak otevřít nové oddíly stolního tenisu, lyžování, turistiky a odbíjené.

TJ Slovan Zlín je pátým nejstarším sportovním klubem pro sluchově postižené založeným v České republice v roce 1945 pod názvem Sportovní klub hluchoněmých ve Zlíně. Klub má mnoho sportovních odvětví, z nichž nejpočetnější a nejúspěšnější je fotbalové odvětví, které vyhrálo několikrát po sobě mistrovství České republiky ve fotbale neslyšících (<https://tjslovanzlin.estranky.cz/>).

Dále byly v rozmezí mezi rokem 1945 a rokem 1955 zakládány sportovní kluby pro sportovce se sluchovým postižením v Hradci Králové, Ostravě, Liberci a v Českých Budějovicích, všechny se především věnovaly fotbalu, stolnímu tenisu a šachům (Pánek, 2009, s. 97).

Pánek (2009, s.117) dále popisuje jediné dvě spartakiády pro neslyšící, které se konaly v roce 1955 ve Zlíně a 1960 v Praze. Spartakiády, pod názvem Celostátní sportovní dny neslyšících, se zúčastnilo více než 100 sportovců z různých zemí s převahou neslyšících z Československa. Kromě tradičních gymnastických sestav se konaly i zápasy v odbíjené, závody v plavání, cyklistice nebo šachový turnaj. I přesto, že Celostátní sportovní dny

neslyšících sklidily úspěch a sportovci se těšili na setkání s přáteli, Svaz invalidů již žádnou další spartakiádu nepořádal.

V současnosti na území České republiky je hned 8 sportovních klubů, které se dodnes věnují sportovcům se sluchovým postižením. Jedním z nich je klub, sídlící v Českých Budějovicích s názvem Budějovický sportovní klub neslyšících v čele s prezidentem klubu Petrem Řečíkovem. Klub nabízí hned 7 sportovních odvětví (atletika, badminton, futsal, šachy, šipky, turistika a petanque). I. Pražský sportovní klub neslyšících, který je zmíněn v podkapitole 2.1 Historie sportu pro sluchově postižené v České republice, má dodnes širokou nabídku sportů, mezi které patří například curling, kuželky, alpské lyžování, beachvolejbal a mnoho dalších. Prezidentem klubu je Jan Sůva. Další klub sídlí v Brně pod názvem Sportovní klub neslyšících Brno s předsedou Jiřím Bělohlávkem. Klub nabízí mimo tradiční sporty například i nohejbal či bowling. Čtvrtým klubem, který se věnuje především kopané a lednímu hokeji je Sportovní klub neslyšících Hradec Králové. Předsedkyní je Marie Krejčí. Třetím klub je klub se základnou v Plzni s názvem SK Neslyšících Plzeň, z.s. v čele s předsedou Pavlem Železným, který se od ostatních liší tím, že kromě tradičních sportů nabízí také rybaření a sportovní střelbu. Sportovní klub neslyšících SSK Vítkovice, kde je předsedkyní Marcela Hyklová, má cca 83 členů. Dalším klubem pro sluchově postižené na území České republiky je TJ Slovan neslyšících Zlín, který má cca 191 členů a jeho předsedou je Vladislav Hotař (Vybíhalová, 2009, s. 22-24)

A posledním klubem, který se aktivně věnuje sportovcům se sluchovým postižením je SKIVELO neslyšících Olomouc. Předsedou klubu je Pavel Pastrnek. Klub se věnuje především lyžování a cyklistice, ale nabízí i jiné sporty jako je atletika, bowling a orientační běh. Pro dospělé sportovce se sluchovým postižením poskytují i jiné sporty, například volejbal, futsal či stolní tenis. SKIVELO spolupracuje s Katedrou aplikované tělesné výchovy FTK UP Olomouc. (www.skivelo.olnet.cz)

2.2. Historie sportu pro sluchově postižené ve světě

Zakládajícími státy Mezinárodního výboru pro sport neslyšících (CISS – Le Comminttee des Internationale Sports Silencieux), vzniklého již v roce 1924, byly Francie, Belgie, Velká Británie, Nizozemsko, Itálie, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Československo. V současnosti je ve výboru 96 národních sportovních federací neslyšících, jejichž heslem je být rovni prostřednictvím sportu. Jejich hlavním úkolem bylo propagovat sport neslyšících po celém světě. Bohužel z finančních důvodů nemohli pořádat mistrovství Evropy, a tak Belgie, Francie, Nizozemsko a Německo se chopily iniciativy a založily Evropskou federaci sportu neslyšících. Ta měla za úkol pořádat pravidelná mistrovství Evropy. Až po druhém zasedání v roce 1983 byla tato organizace založena s názvem European Deaf Sport Organization (EDSO). Každá evropská země, která je členem CISS je zároveň členem EDSO a má právo se účastnit všech šampionátů. Od roku 1983 se každé čtyři roky konají mistrovství Evropy v 17 sportech. Ke konci 20.století bylo v EDSO 40 zemí s 50 000 sportovci, kteří soutěžili ve 20 vybraných sportech. (www.edos.eu)

2.3. Český svaz neslyšících sportovců

Pánek (2009, s. 173) uvádí, že Český svaz neslyšících sportovců (ČSNS) vznikl v roce 1990, především organizoval soutěže v českých zemích. Současným prezidentem ČSNS je Ota Panský. Panská (2013, s. 42) definuje Český svaz neslyšících sportovců jako občanské sdružení, které funguje jako dobrovolný sportovní svaz. Svaz je nezávislý na politických stranách a hnutích. Prosazuje sport neslyšících v České republice, ale i na mezinárodním poli.

ČSNS má svůj výkonný sbor i ústřední sportovní komisi a zastřešuje sportovní organizace pro sluchově postižené. Pokud chce sportovec se sluchovým postižením reprezentovat Českou republiku musí být členem ve sportovním klubu, který je zaregistrován v Českém svazu neslyšících sportovců. Dále svaz mimo jiné rozhoduje o účasti sportovců na mezinárodních soutěžích (Vybíhalová 2009, s. 26).

2.4. Deaflympiáda

Vrcholovou soutěží pro sportovce se sluchovým postižením je Deaflympiáda (dřívější název: Světové hry neslyšících), na kterou se neslyšící nebo sluchově postižení sportovci připravují i několik let. Deaflympiády se konají jednou za čtyři roky, vždy v zimě a v létě, hned následující rok po paralympijských hrách. První letní Deaflympiáda se konala v roce 1924 v Paříži a zúčastnilo se jí 145 sportovců z devíti států světa. První zimní hry se konaly v roce 1949 v Seefeldu. Tým fotbalových sportovců se sluchovým postižením z České republiky se poprvé zúčastnil letní Deaflympiády v roce 1928 v Amsterdamu. Čeští fotbalisté byli úspěšní a přivezli si z her stříbrné medaile. (<https://paralympic.cz/cpv/deaflympiady/>)

Nejúspěšnější letní Deaflympiáda byla pro české sportovce v Miláně v roce 1957, kdy naši sportovci se sluchovým postižením přivezli 14 medailí (8zlatých, 3stříbrné a 3 bronzové). Nejúspěšnější zimní Deaflympiáda byla pro české neslyšící sportovce v roce 2007 v Salt Lake City, kdy sportovci získali 9 medailí (4zlaté, 3 stříbrné a 2 bronzové). (Pánek, 2009, s. 175)

2.5. Největší úspěchy českých sportovců se sluchovým postižením

Vybíhalová (2009, s. 30) uvádí, že nejúspěšnější sportovkyní na zimních Deaflympiádách je Petra Kurková, která se věnuje sjezdu na lyžích. Její největší úspěch byl na Deaflympiádě v roce 2007, kde dokázala získat zlatou medaili za slalom, stříbrnou za super obří slalom a bronzovou medaili za sjezd. Celkově ze zimních her získala 12 medailí a to 8 zlatých, 2 stříbrné a 2 bronzové. Stala se tak nejúspěšnější neslyšící sjezdovou lyžařkou světa.

Nejúspěšnější sportovkyní na letních Deaflympiádách je Margeta Hanne Trnková, která získala čtyři zlaté medaile v běhu na 60, 100 a 200 m (<https://paralympic.cz/cpv/deaflympiady/>). Pánek (2009, s. 184) uvádí, že od roku 2003 drží tato sportovkyně světový rekord ve sprintu na 200 m s časem 24,23s. Dále je několikanásobnou mistryní Česka i Slovenska ve sprintech na 10 a 200 m. Narodila se na Slovensku, má české občanství a žije se svým manželem v Berlíně. O sluch přišla v necelém roce po zápalu plic.

František Kocourek je český, sluchově postižený sportovec, který se věnuje silniční cyklistice. Zúčastnil se Deaflympiády v Římě v roce 2001, ale bohužel se na medailové příčky nedostal. Avšak o čtyři roky později na Deaflympiádě v Melbourne získal bronzovou medaili. Tereza Wagnerová si z těchto her odvezla tři stříbrné medaile, a to z běhu přes překážky, ve skoku do výšky a ve vrhu koulí. Byla také držitelkou evropského atletického rekordu ve skoku vysokém, který získala na halovém evropském šampionátu (Vybíhalová 2009, s. 29). Tereza si

celkově z Deaflympiád odvezla 3 zlaté medaile, 2 stříbrné a jednu bronzovou. Pochází z Olomouce a je od narození nedoslýchavá (Pánek 2009, s. 188).

Pánek (2009, s. 185) uvádí, že Pavlína Maléřová, která je od narození neslyšící je další úspěšnou českou reprezentantkou. Účastnila se prvního mistrovství (ČSSR) v roce 1984, kde získala zlatou medaili v hodu diskem, oštěpem a vrhu koulí. Vybíhalová (2009, s. 29) uvádí, že Pavlína Maléřová získala v roce 2005 na letní Deaflympiádě stříbrnou medaili v hodu kladivem a zlatou medaili v hodu diskem a na čtyřech Deaflympiádách po sobě získala nejcennější kov v této disciplíně. Stala se i držitelkou světového rekordu v hodu diskem (46,52 m).

Dalšími úspěšnými sportovci jsou Václav Nudný a Jaroslav Dědič, kteří za svou kariéru dokázali dohromady získat 34 medailí z disciplíny sportovní střelba. Václav Nudný 11 zlatých medailí a 4 stříbrné, zatímco Jaroslav Dědič 10 zlatých medailí, 5 stříbrných a 4 bronzové. Tomáš Pazdera je další nedoslýchavý český reprezentant, který drží světový rekord mezi juniory v hodu diskem, kladivem a ve vrhu koulí (Pánek 2009, s. 178).

PRAKTICKÁ ČÁST

3. Děti se sluchovým postižením a jejich vztah ke sportu

Praktická část této práce se zabývá popisem výzkumného šetření, které bylo pro potřebu práce provedeno. V následující části práce bude charakterizován hlavní cíl, vybraný vzorek respondentů a metoda celého šetření. Dále budou výsledky zpracovávány a analyzovány.

3.1. Cíle výzkumného šetření

Hlavním cílem výzkumné části této práce je zajištění míry diferenciací mezi mužským a ženským pohlavím se sluchovým postižením a jejich vztahu ke sportu. Dílčím cílem bylo zjistit míru diferenciací frekvence sportování mezi osobami mužského a ženského pohlaví. Cílovou skupinou výzkumného šetření byli žáci základních škol druhého stupně, tj. od 5. do 9. třídy se sluchovým postižením.

3.2. Charakteristika vybraného vzorku respondentů

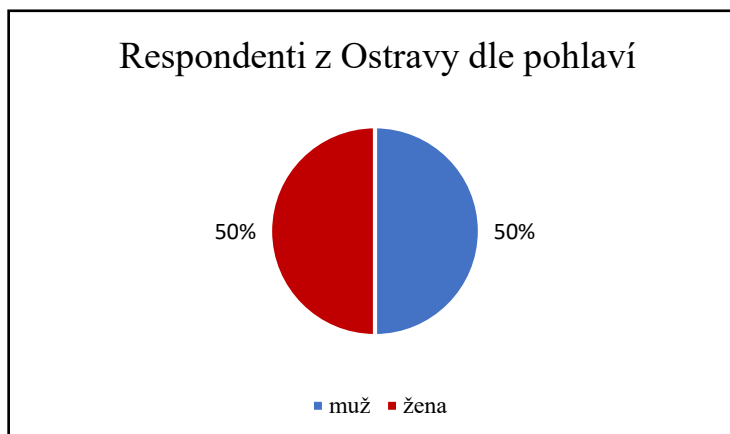
Výzkumného šetření se účastnili žáci se sluchovým postižením z druhého stupně ze základních škol z Olomouce (SŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené) a z Ostravy (ZŠ a MŠ pro sluchově postižené a vady řeči). Celého šetření se zúčastnilo celkem 55 respondentů, z čehož 30 z nich byli žáci z ostravské školy (55 %) a 25 z nich byli žáci z olomoucké školy (45 %).

Graf 1: celkový počet respondentů dle místa dotazování

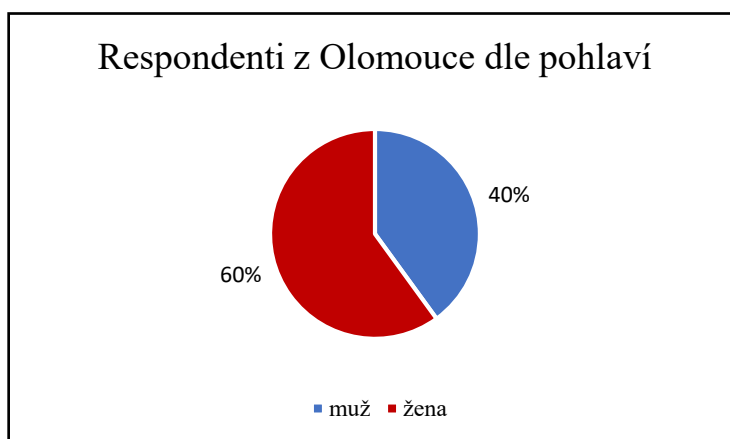

V první skupině žáků z Ostravy odpovídalo 15 mužů (50 %) a 15 žen (50 %).

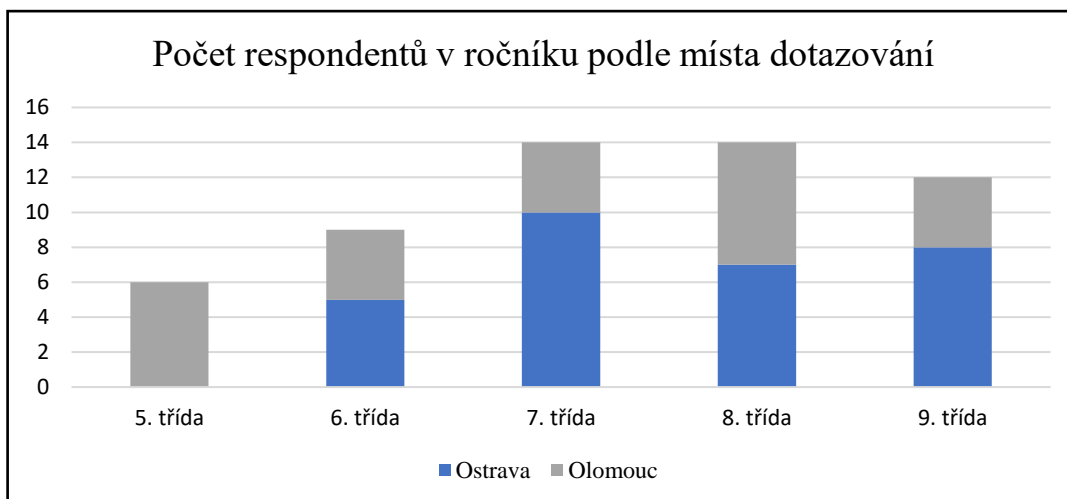
Graf 2: respondenti z Ostravy dle pohlaví

Ve druhé skupině žáků z Olomouce odpovídalo 10 (40 %) mužů a 15 žen (60 %).

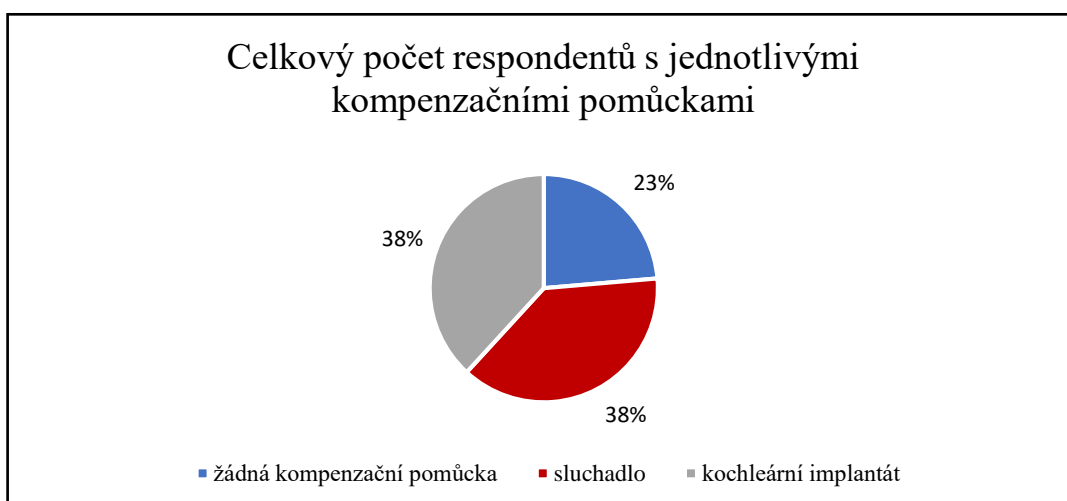
Graf 3: respondenti z Olomouce dle pohlaví

Druhou otázkou na respondenty bylo, do jaké chodí třídy. Většina respondentů chodí do 7. a 8. třídy (28 respondentů), další početnou skupinu tvoří žáci 9. třídy (12 respondentů) a nejmenší počet respondentů chodí do 6. třídy (9 respondentů) a 5. třídy (6 respondentů). Z grafu číslo 4 vyplývá, že dotazovaných respondentů z Olomouce se nejvíce účastnilo z 8. třídy (7 respondentů), stejně tak jako respondentů z Ostravy.

Graf 4: počet respondentů v ročníku podle místa dotazování

Třetí otázkou v části základních otázek byla, jakou kompenzační pomůcku respondenti používají. Shodný počet respondentů používá sluchadlo (38 %) a také kochleární implantát (38 %). Nejméně početnou skupinu tvoří respondenti bez kompenzační pomůcky (23 %).

Graf 5: celkový počet respondentů s jednotlivými kompenzačními pomůckami

3.3. Metoda sběru dat

Praktická část bakalářské práce byla zpracována metodou kvantitativního výzkumu pomocí dotazníkového šetření. Dotazník se skládal ze základních otázek (viz výše), kde nás zajímalo pohlaví respondentů, město, ve které studují, ročník a zda využívají kompenzační pomůcku. V další části dotazníku jsme se zajímali o vztah respondentů ke sportu. Otázky byly směřovány na oblíbenost sportu, frekvenci sportování, volný čas, preference jednotlivých sportů a další. Otázky byly formulovány jasně a zřetelně a byly přizpůsobeny věkové kategorii i zdravotnímu postižení. Některé otázky byly otevřené – respondent měl možnost napsat, co si o dané otázce myslím a jiné byly uzavřené, kdy byla možnost výběru z více odpovědí. Z důvodu získání respondentů byla oslovena ZŠ a MŠ pro sluchově postižené a vady řeči v Ostravě, kde jsme dotazníkové šetření prováděli osobně. Žáci vyplňovali dotazník přes školní tablety. Byli obeznámeni s důvodem mé návštěvy a po celou dobu mé přítomnosti měli možnost klást doplňující otázky. U každé třídy jsem byla představena jako studentka vysoké školy, měla jsem možnost vysvětlit svůj důvod návštěvy a obeznámit žáky o mém výzkumu. Druhá část dotazníkového šetření probíhala na SŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené v Olomouci. Tentokrát dotazníkové šetření probíhalo on-line formou, kdy byl dotazník zaslán na email zástupkyni ředitele školy, která následně dotazníkové šetření zprostředkovala. Nevýhodou této formy byla absence osobního kontaktu a s tím související nemožnost dotazů k jednotlivým otázkám.

Časový harmonogram

- leden 2024 – formulace otázek do dotazníku
- únor 2024 – realizace dotazníkového šetření
- březen 2024 – analýza a vyhodnocení dotazníkového šetření
- duben 2024 – kompletace praktické části bakalářské práce

3.4. Zpracování a analýza výsledků výzkumného šetření

Jelikož jsme si zvolili kvantitativní analýzu výsledků, stanovíme si dvě hypotézy, díky kterým dosáhneme hlavního a dílčího výzkumného cíle.

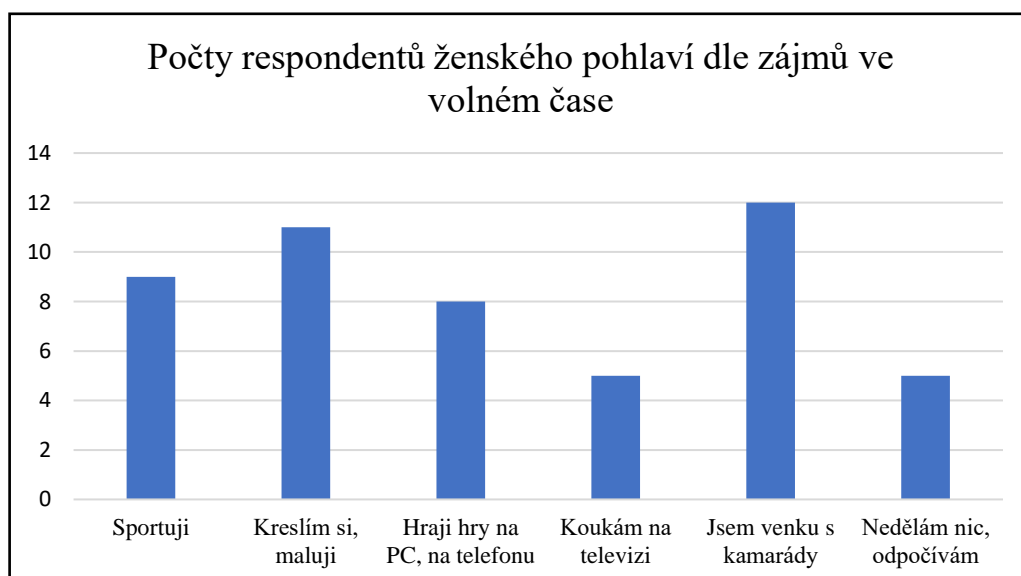
Hypotéza č. 1- respondenti mužského pohlaví mají ke sportu lepší vztah než respondenti ženského pohlaví

Hypotéza č. 2 – respondenti mužského pohlaví sportují častěji než respondenti ženského pohlaví

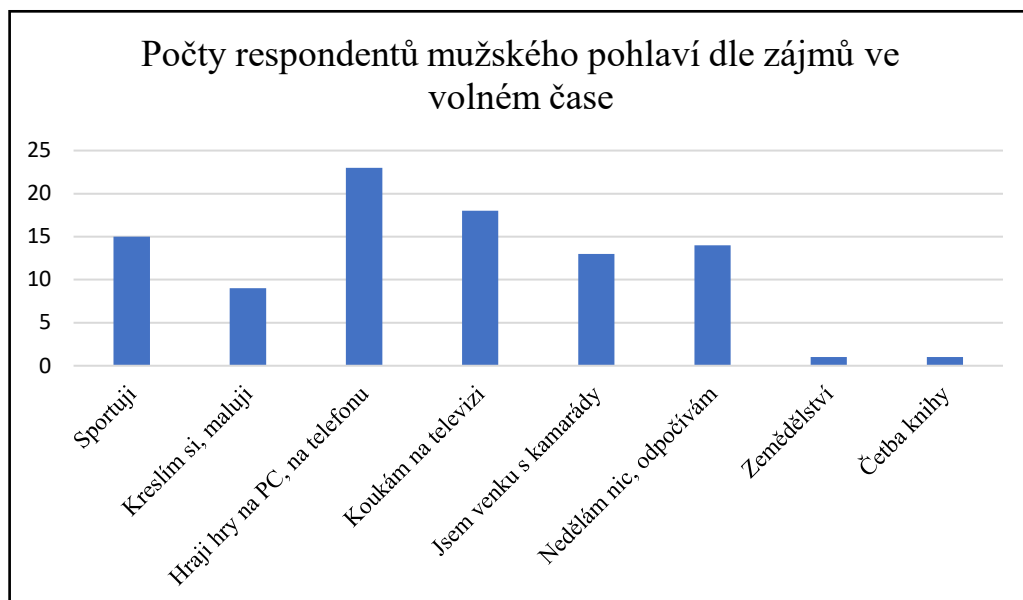
Základní otázky č. 1 - č. 4 byly zhodnoceny již v podkapitole Charakteristika vybraného vzorku výzkumného šetření. V této kapitole se tedy budeme věnovat analýze konkrétních otázek týkající se vztahu oslovených respondentů ke sportu.

Otázka č. 5

Na otevřenou otázku č.5 „**Co děláš ve svém volném čase?**“ respondenti ženského pohlaví nejčastěji odpověděli: jsem venku s kamarády (12 respondentů) a naopak nejméně: nedělám nic, odpočívám a koukám na televizi (5 respondentů). Odpověď sportuji označilo 9 respondentů a je tedy třetí nejčastější odpovědí. Respondenti mužského pohlaví nejčastěji odpověděli: hraji hry na PC, na telefonu (23 respondentů) a nejméně zemědělství a četba knihy (1 respondent). Odpověď: sportuji označilo 15 respondentů a je tedy třetí nejčastější odpovědí, stejně jako u ženského pohlaví.

Graf 6: počty respondentů ženského pohlaví dle zájmů ve volném čase

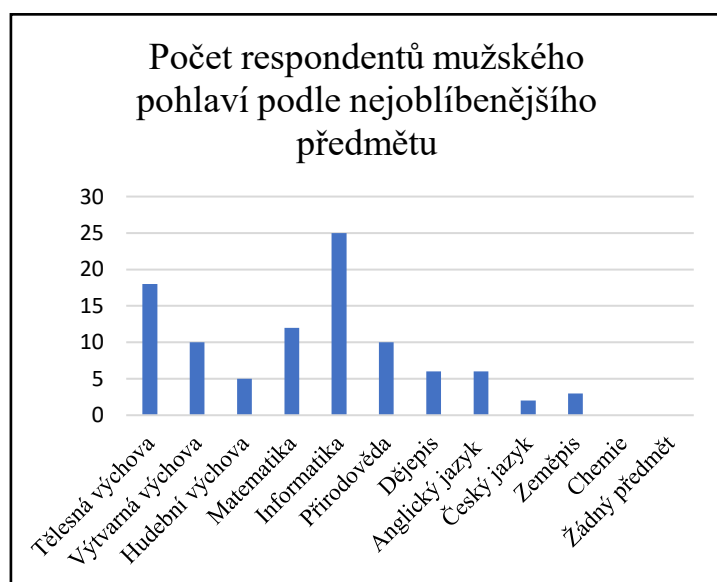
Graf 7: počty respondentů mužského pohlaví dle zájmů ve volném čase

Otázka č. 6

Na uzavřenou otázku č.6 „**Jaký je tvůj oblíbený předmět ve škole?**“ respondenti ženského pohlaví nejčastěji odpověděli: tělesná výchova (8 respondentů) a nikdo z respondentů ženského pohlaví neoznačil česká jazyk a zeměpis. Respondenti mužského pohlaví nejčastěji odpověděli: informatika (25 respondentů) a nikdo z respondentů mužského pohlaví neoznačil chemii. Odpověď tělesná výchova označilo 18 respondentů a je tedy druhou nejčastější odpovědí.

Graf 9: počet respondentů ženského pohlaví podle nejoblíbenějšího předmětu

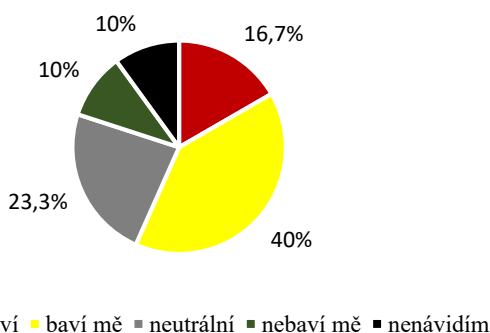

Graf 8: počet respondentů mužského pohlaví podle nejoblíbenějšího předmětu

Otázka č. 7

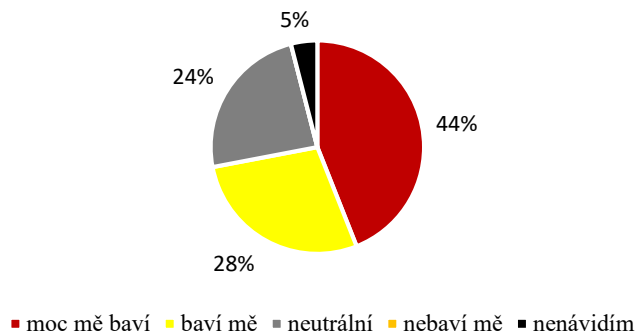
Na uzavřenou otázku č.7 „**Jaký máš vztah ke sportu?**“ nejvíce respondentů ženského pohlaví (12), odpovědělo: baví mě (40 %) a nejméně odpovídali: nebaví mě, nenávídím (celkově 20 %). Nejvíce respondentů mužského pohlaví (11), odpovědělo: moc mě baví (44 %) a nikdo z respondentů neodpověděl: nebaví mě.

Počet respondentů ženského pohlaví v jednotlivých kategoriích podle vztahu ke sportu

Graf 11: počet respondentů ženského pohlaví v jednotlivých kategoriích podle vztahu ke sportu

Počet respondentů mužského pohlaví v jednotlivých kategoriích podle vztahu ke sportu

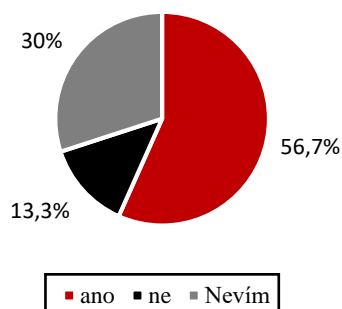

Graf 10: počet respondentů mužského pohlaví v jednotlivých kategoriích podle vztahu ke sportu

Otázka č. 8

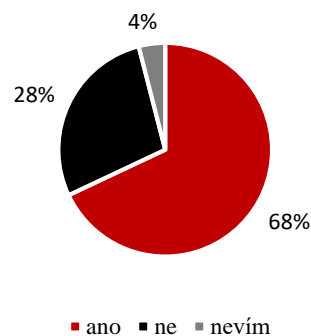
Na otázku č.8 „**Je pro tebe sport v životě důležitý? Pokud ano, napiš proč.**“ nejvíce respondentů ženského pohlaví (17), odpovědělo: ano (56,7 %) a nejméně odpovídali: ne (celkově 13,3 %), poslední odpověď byla: nevím, kterou zvolilo 9 respondentů (30 %). Nejvíce respondentů mužského pohlaví (17), odpovědělo: ano (68 %), nejméně odpovídali: nevím (4 %) a ne (28 %).

Počet respondentů ženského pohlaví dle důležitosti sportu v životě

Graf 12: počet respondentů ženského pohlaví dle důležitosti sportu v životě

Počet respondentů mužského pohlaví dle důležitosti sportu v životě

Graf 13: počet respondentů mužského pohlaví dle důležitosti sportu v životě

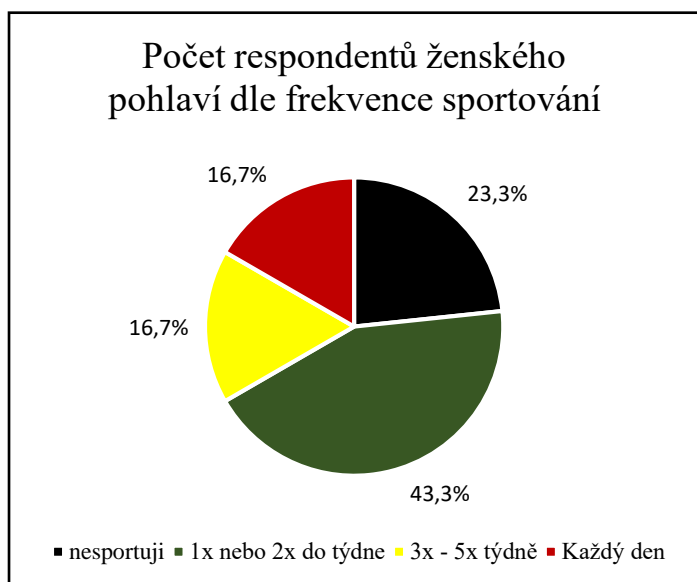
Respondenti, kteří v otázce číslo 8 odpověděli ano, mezi nejčastější důvody uvedli, že především chtějí být zdravý, rádi se vidím se svými kamarády, které vidí ve sportu a také, že chtějí zlepšovat svoji kondici a že je to baví (viz tabulka 1)

Tabulka 1: nejčastější důvody, proč je pro respondenty sport v životě důležitý

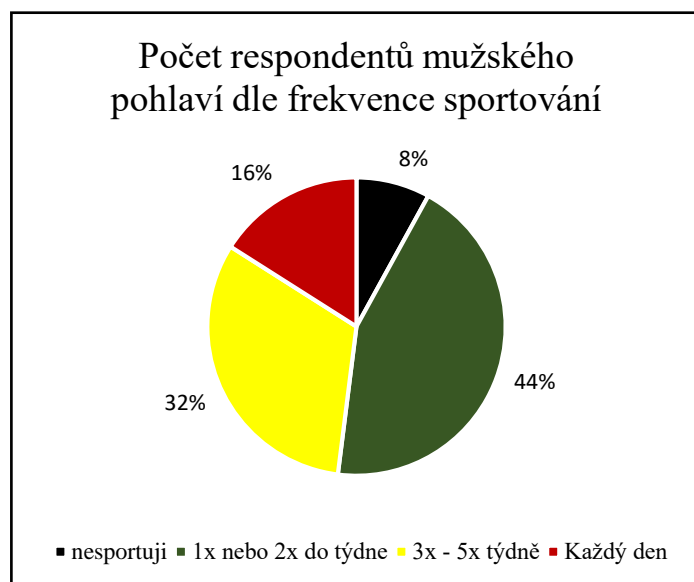
Nejčastější důvody důležitosti sportu v životě	Počet odpovědí
Chci být zdravý	12
Mám ve sportu kamarády	7
Chci být lepší	6
Je dobrý pro moji kondici	5
Baví mě	4
Celkem	34

Otázka č. 9

Na uzavřenou otázku č.9 „**Jak často sportuješ?**“ nejvíce respondentů ženského pohlaví (13), odpovědělo: 1x nebo 2x do týdne (43,3 %) a nejméně odpovídali: každý den a 3x – 5x týdně (celkově 33,4 %). Nejvíce respondentů mužského pohlaví (11), odpovědělo: 1x nebo 2x do týdne (44 %), nejméně odpovídali: každý den (16 %).

Graf 14: počet respondentů ženského pohlaví dle frekvence sportování

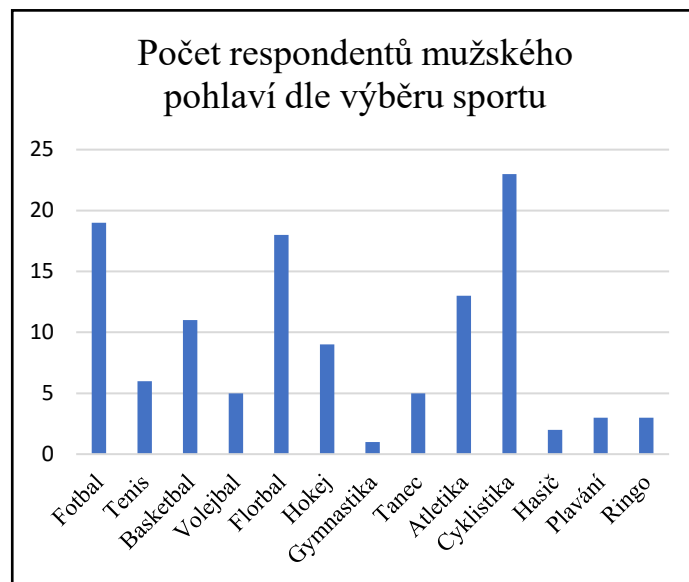
Graf 15: počet respondentů ženského pohlaví dle frekvence sportování

Otázka č. 10

V uzavřené otázce č.10 „Vyber sport/sporty, které jste si vyzkoušel(a):“ nejvíce respondentů ženského pohlaví (24), vybralo basketbal a sport, který byl vybrán pouze jednou byl hokej. Nejvíce respondentů mužského pohlaví (23), vybralo cyklistiku a sport, který byl vybrán pouze jednou byla gymnastika.

Graf 17: počet respondentů ženského pohlaví dle výběru sportu

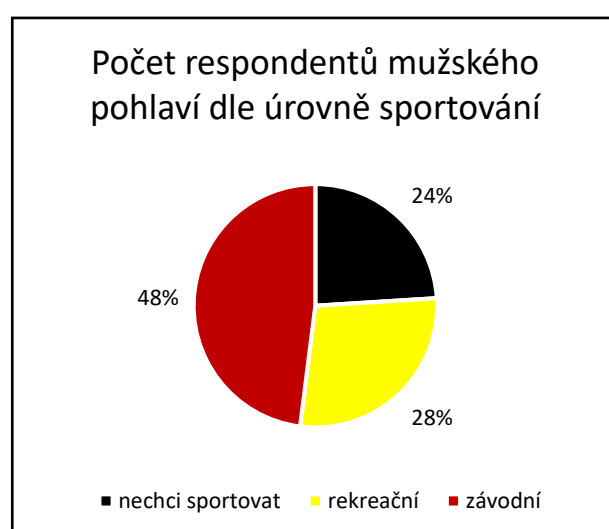
Graf 16: počet respondentů mužského pohlaví dle výběru sportu

Otázka č. 11

Na uzavřenou otázku č.11 „Na jaké úrovni bys chtěl(a) dělat sport?“ nejvíce respondentů ženského pohlaví (13), odpovědělo: závodní (43,3 %) a nejméně odpovídali (8): rekreační (26,7 %) a odpověď nechci sportovat byla zmíněna devětkrát (30 %). Nejvíce respondentů mužského pohlaví (12), odpovědělo: závodní (48 %), nejméně odpovídali: nechci sportovat (24 %), ostatní respondenti mužského pohlaví odpověděli: rekreační (28 %).

Graf 18: počet respondentů ženského pohlaví dle požadované úrovně sportování

Graf 19: počet respondentů mužského pohlaví dle požadované úrovně sportování

Otázka č. 12

Na otevřenou otázku č.12 „**Jaký je tvůj oblíbený sport a proč?**“ nejvíce respondentů ženského pohlaví (10), odpovědělo: basketbal a nejméně odpovídali jednotlivci: běh, atletika, švihadla, fotbal, badminton. Nejvíce respondentů mužského pohlaví (9), odpovědělo: fotbal, nejméně odpovídali jednotlivci: běh, plavání.

Graf 21: počet respondentů ženského pohlaví dle oblíbenosti sportu

Graf 20: počet respondentů mužského pohlaví dle oblíbenosti sportu

Respondenti jako nejčastější odpovědi na otázku uvedli, že jejich oblíbený sport je pro ně oblíbený, protože je baví, mají tam kamarády a odpočinou si tam od školy (viz tabulka 2).

Tabulka 2: nejčastější důvody, proč si respondenti vybrali konkrétní sport jako oblíbený

Nejčastější důvody, proč si vybrali konkrétní sport jako oblíbený	Počet odpovědí
Protože mě moc baví	15
Protože tam mám kamarády	13
Protože si tam odpočinu od školy	7
Protože mám rád (a) vodu	6
Protože si rád (a) hraji s míčem	4
Protože rád běhám	1
Protože mě tým potřebuje	1
Protože bez toho nedokážu existovat	1
Celkem	48

Otázka č. 13

Na otevřenou otázku č.13 „**Jaký je tvůj nejméně oblíbený sport a proč?**“ nejvíce respondentů ženského pohlaví (9), odpovědělo: fotbal. Nejvíce respondentů mužského pohlaví (5), odpovědělo: že mají rádi všechny sporty. Konkrétní neoblíbené sporty u respondentů mužského pohlaví byly tenis, basketbal a gymnastika.

Graf 23: počet respondentů ženského pohlaví podle nejméně oblíbeného sportu

Graf 22: počet respondentů mužského pohlaví podle nejméně oblíbeného sportu

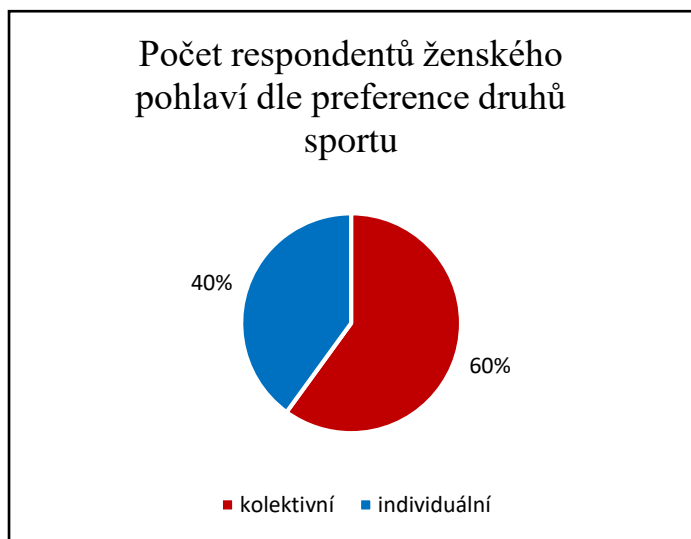
Respondenti jako nejčastější odpovědi na otázku uvedli, že jejich nejméně oblíbený sport je pro ně neoblíbený, protože je pouze pro kluky, musí při něm spolupracovat, a nebo je tento sport nebaví (viz tabulka 3).

Tabulka 3: nejčastější důvody, proč si vybrali konkrétní sport jako nejméně oblíbený

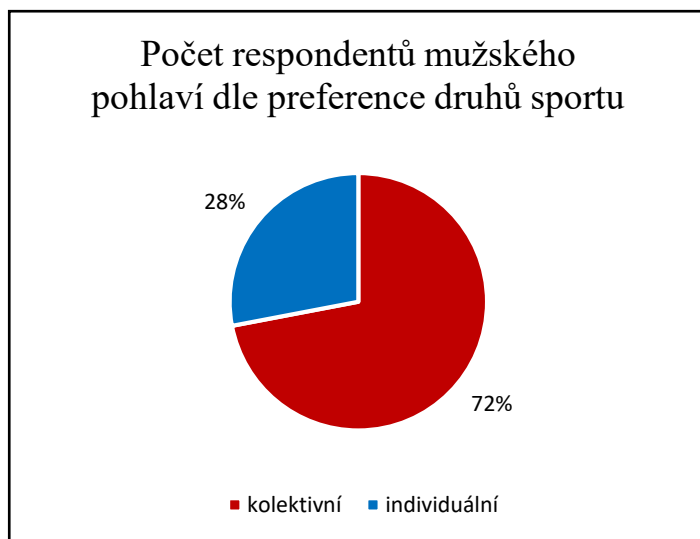
Nejčastější důvody, proč si vybrali konkrétní sport jako nejméně oblíbený	Počet odpovědí
Protože je to jenom pro kluky	10
Protože musím spolupracovat	8
Protože mě ten sport nebaví, je to nuda	8
Protože je to jenom pro holky	6
Protože neumím bruslit	3
Protože nemám rád (a) vodu	3
Protože ten sport nenávidím	3
Protože to neumím s míčem	3
Protože se mi z plavání točí hlava	2
Nevím	2
Protože to neumím s hokejkou	1
Protože jsou z toho zranění	1
Celkem	50

Otázka č. 14

Na uzavřenou otázku č.14 „Dáváš přednost individuálnímu nebo kolektivnímu sportu?“ nejvíce respondentů ženského pohlaví (18), odpovědělo: individuální (40 %) a ostatní respondenti ženského pohlaví odpověděli: kolektivní (60 %). Nejvíce respondentů mužského pohlaví (18), odpovědělo: kolektivní (72 %) a ostatní respondenti mužského pohlaví odpověděli: individuální (28 %).

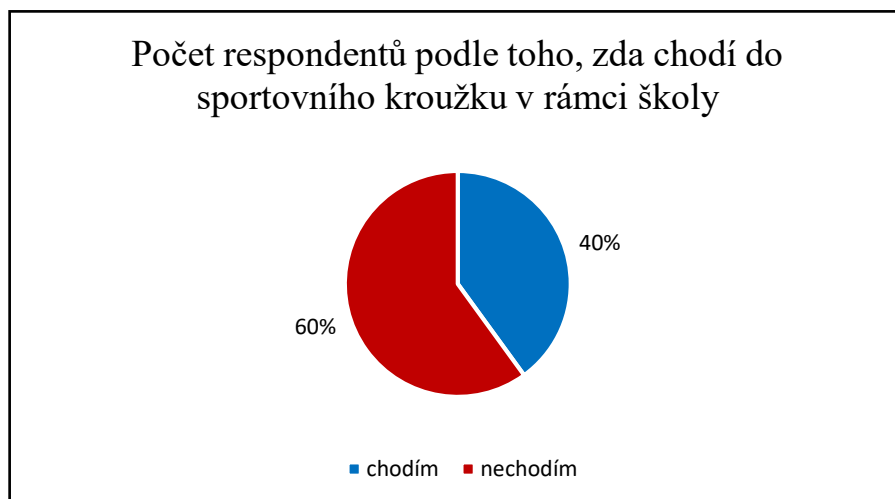
Graf 24: počet respondent ženského pohlaví dle preference druhů sportu

Graf 25: počet respondent mužského pohlaví dle preference druhů sportu

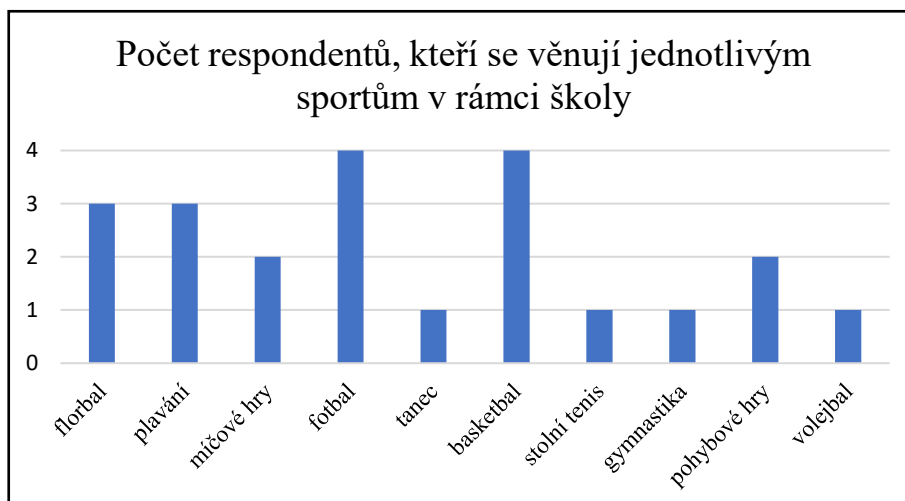
Otázka č. 15

Na uzavřenou otázku č.15 „Chodíš do sportovního kroužku v rámci školy?“ odpovědělo 22 respondentů ano, chodím (40 %) a 33 respondentů odpovědělo ne, nechodím (60 %).

Graf 26: počet respondentů podle toho, zda chodí do sportovního kroužku v rámci školy

Respondenti nejvíce navštěvují sportovní kroužky v rámci školy, které se věnují basketbalu a fotbalu. Nejméně pak navštěvují tanec, stolní tenis, gymnastiku a volejbal.

Graf 27: počet respondentů, kteří se věnují jednotlivým sportům v rámci školy

Otázka č. 16

Na uzavřenou otázku č.16 „Chodiš do sportovního klubu mimo školu?“ odpovědělo 14 respondentů ano, chodím (25,5 %) a 41 respondentů odpovědělo ne, nechodím (74,5 %).

Graf 28: počet respondentů podle toho, jestli chodí do sportovního kroužku mimo školu

Respondenti nejvíce navštěvují sportovní kluby mimo školu, které se nejvíce věnují plavání, basketbalu a lyžím.

Graf 29: počet respondentů, kteří se věnují jednotlivým sportům mimo školu

Otázka č. 17

Na otevřenou otázku č.17 „Znáš sportovce se sluchovým postižením?“ odpovědělo 12 respondentů ano, znám (22 %) a 43 respondentů odpovědělo ne, neznám (78 %).

Graf 30: počet respondentů dle toho, jestli znají sportovce se sluchovým postižením

Respondenti jmenovali pouze 4 sportovce se sluchovým postižením. Nejčastěji respondenti zmiňovali tato jména: František Kocourek a Tereza Wagnerová, o kterých byla zmínka v teoretické části této bakalářské práce. Někteří respondenti uvedli v odpovědi jména svých spolužáků, kteří se aktivně věnují sportu. Dotazník byl anonymní, tudíž jména spolužáků nebudeme zveřejňovat.

Tabulka 4: jména sportovců se sluchovým postižením, která respondenti uváděli

Jména sportovců se sluchovým postižením	Četnost odpovědí
František Kocourek	5
Tereza Wagnerová	4
Spolužáci	3
Celkem	12

Otázka č. 18

Na otevřenou otázku č.18 „**Znáš sportovce bez sluchového postižení?**“ odpovědělo 29 respondentů ano, znám (53 %) a 26 respondentů odpovědělo ne, neznám (47 %).

Graf 31: počet respondentů podle toho, jestli znají sportovce bez sluchového postižení

Respondenti jmenovali hned několik sportovců bez sluchového postižení. Nejčastěji však uváděli jméno Jaromíra Jágra a pouze jednou jména Petry Kvitové, Davida Pastrňáka a Emila Zátopka.

Tabulka 5: jména sportovců bez sluchového postižení, která respondenti uváděli

Jména sportovců bez sluchového postižení	Četnost odpovědí
Jaromír Jágr	10
Lionel Messi	5
Cristiano Ronaldo	3
Markéta Davidová	2
Martina Sáblíková	2
Eva AdamecZyková	2
Petr Čech	2
David Pastrňák	1
Petra Kvitová	1
Emil Zátopek	1
Celkem	29

Hypotéza č. 1- respondenti mužského pohlaví mají ke sportu lepší vztah než respondenti ženského pohlaví.

Tabulka 6: srovnání mužů a žen podle vztahu ke sportu

Otázky	Ženy	Muži
5.Co děláš ve svém volném čase?	18 %	16 %
6.Jaký je tvůj oblíbený předmět ve škole?	22 %	19 %
7.Jaký máš vztah ke sportu?	17 %	44 %
8.Je pro tebe sport v životě důležitý?	57 %	68 %
15.Chodíš do sportovního kroužku v rámci školy?	33 %	48 %
16.Chodíš do sportovního klubu mimo školu?	26 %	28 %

Potvrzení/vyvrácení hypotézy:

V tabulce č. 6 (viz výše) uvádíme procentuální výsledky dotazníkového šetření, konkrétně z otázek č. 5, 6, 7, 8, 15, a 16. Z tabulky č. 6 vyplývá, že muži mají ke sportu lepší vztah než ženy a tím se naše hypotéza potvrdila.

Hypotéza č. 2 – respondenti mužského pohlaví sportují častěji než respondenti ženského pohlaví.

Tabulka 7: srovnání mužů a žen dle frekvence sportování

Otázky	Ženy	Muži
9.Jak často sportuješ?	77 %	92 %

Potvrzení/vyvrácení hypotézy:

V tabulce č. 7 (viz výše) uvádíme procentuální výsledky dotazníkového šetření, konkrétně z otázky č. 9. Z tabulky č. 6 vyplývá, že muži sportují častěji než ženy a tím se nám potvrdila i druhá hypotéza.

3.5. Souhrn výsledků výzkumného šetření a jejich interpretace

Hlavním cílem výzkumné části této bakalářské práce bylo zjištění míry diferenciacce mezi mužským a ženským pohlavím se sluchovým postižením a jejich vztahu ke sportu. Dílčím cílem bylo zjistit míru diferenciacce frekvence sportování mezi osobami mužského a ženského pohlaví. Cílovou skupinou výzkumného šetření byli druhého stupně, tj. od 5. do 9. třídy základních škol pro sluchově postižené. Výzkumného šetření se zúčastnili žáci ze základních škol z Olomouce a z Ostravy. Celkový počet respondentů byl 55 z čehož 25 respondentů bylo mužského pohlaví a 30 ženského pohlaví.

Ke zjištění míry diferenciacce mezi muži a ženami se sluchovým postižením a jejich vztahu ke sportu nám pomohla hypotéza, kterou jsme si stanovili. Hypotéza č. 1 ve znění: „respondenti mužského pohlaví mají ke sportu lepší vztah než respondenti ženského pohlaví“ se nám potvrdila. Procentuální výsledky kladných odpovědí ve vztahu ke sportu byly vyšší u mužského pohlaví ve čtyřech otázkách z šesti, u ženského pohlaví pouze ve dvou z šesti položených otázek. V první otázce tabulky č. 6 měli ženy (18 %) vyšší procento kladných odpovědí než muži (16 %). Ve druhé otázce tabulky č. 6 měly opět ženy (22 %) vyšší procento kladných odpovědí než muži (19 %). Ve třetí otázce tabulky č. 6 měli naopak muži (44 %) vyšší procento kladných odpovědí než ženy (17 %). Ve čtvrté otázce tabulky č. 6 měli opět muži (68 %) vyšší procento kladných odpovědí než ženy (57 %). V páté otázce tabulky č. 6 měli muži (48 %) vyšší procento kladných odpovědí než ženy (33 %). V poslední, šesté otázce tabulky č. 6 měli muži (28 %) vyšší procento kladných odpovědí než ženy (26 %). Pouze v první a poslední otázce můžeme vidět nejmenší procentuální rozdíl mezi oběma skupinami a to 2 %. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že žáci základních škol se sluchovým postižením mají lepší vztah ke sportu než žákyně základních škol se sluchovým postižením.

Ke zjištění míry diferenciacce frekvence sportování mezi mužským a ženským pohlavím se sluchovým postižením nám pomohla hypotéza, kterou jsme si stanovili. Hypotéza č. 2 ve znění: „respondenti mužského pohlaví sportují častěji než respondenti ženského pohlaví“ se nám potvrdila. Celkové procentuální výsledky s vyšší mírou frekvence sportování byly vyšší u mužského pohlaví, které byly 92 %, zatímco u ženského pohlaví pouze 77 %. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že žáci základních škol se sluchovým postižením sportují častěji než žákyně základních škol se sluchovým postižením.

3.6. Závěr praktické části

Z výsledků vyplývá, že míra rozdílu ve vztahu ke sportu mezi osobami mužského a ženského pohlaví je 8,3 %. Pokud sečteme procentuální výsledky a vytvoříme aritmetický průměr z odpovědí, vyjde nám u osob ženského pohlaví hodnota 28,8 % a u osob mužského pohlaví hodnota 27,1 %, rozdíl je tedy 8,3 %. Jak jsme předpokládali, osoby mužského pohlaví mají lepší vztah ke sportu než osoby ženského pohlaví.

Dále z našich výsledků vyplývá, že 92 % mužů uvedlo, že sportuje alespoň 1x týdně na rozdíl od žen, u kterých to uvedlo pouze 77 %. Z toho vyplývá, že ženy sportují méně často než muži.

Diskuse

V této části mé bakalářské práce budeme interpretovat získané informace na základě dotazníkové šetření, které jsme provedli. Děti se více věnují elektronice, svůj volný čas tráví u počítače či u telefonu několik hodin denně. Většina z nich má špatnou fyzickou kondici, málo sportují, a dokonce se někteří záměrně vyhýbají jakýmkoliv pohybovým aktivitám. Důvodů, proč děti nesportují je mnoho. Patří mezi ně i finanční či sociální situace rodiny, popřípadě pracovní vytížení rodičů, za které samy děti nemohou. I přes to by měla být jakákoli pohybová aktivita součástí života každého jedince. Sport nám především pomáhá udržet fyzickou kondici a zlepšuje sociální kontakt s ostatními vrstevníky.

Hlavním cílem práce tedy bylo zjistit rozdíly mezi osobami ženského a mužského pohlaví se sluchovým postižením na základě jejich vztahu ke sportu. Před průzkumem jsme si stanovili hypotézu č. 1, která nám měla potvrdit či vyvrátit, zda mužské pohlaví se sluchovým postižením má lepší vztah ke sportu než ženské pohlaví se sluchovým postižením. Z výsledků vyplývá, že se stanovená hypotéza potvrdila. Myslíme si, že je to především z toho důvodu, že osoby ženského pohlaví více inklinují k jiným aktivitám, které je baví mnohem více než sport, jako například výtvarné umění, zpěv nebo četba knih. Podle nás jsou muži více soutěživí a rádi se zlepšují a překonávají svoje dosavadní cíle. Sport je pak pro naplnění těchto potřeb nejlepší volbou.

Dílčím cílem bylo zjistit míru diferenciací frekvence sportování mezi osobami mužského a ženského pohlaví. Před průzkumem jsme si stanovili hypotézu č. 2, která nám měla potvrdit či vyvrátit, zda mužské pohlaví se sluchovým postižením sportuje častěji než ženské pohlaví se sluchovým postižením. Z výsledků vyplývá, že se tato hypotéza taktéž potvrdila. Myslíme si, že tento výsledek mohly ovlivnit nabízené kroužky v rámci každé školy. Některé nabízí sporty, které jsou určeny především chlapcům (fotbal, florbal, basketbal) a děvčata by měla větší zájem například o tanec či gymnastiku.

Závěr

Bakalářská práce je rozdělená na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsme se zaměřili na teoretický základ týkající se sluchového postižení a sportu sluchově postižených. Uvedli jsme definice osob se sluchovým postižením, termíny v cizích jazycích. Zmíněny byly pojmy, které se používají pro označení osob se sluchovým postižením (ohluchlý, nedoslýchavý, hluchoslepý, člověk se zbytky sluchu). Popsána byla klasifikace, která byla rozdělena na klasifikaci dle místa vzniku sluchového postižení (převodní, percepční, centrální, smíšená), dle stupně sluchového postižení (lehká, středně těžká, těžká a velmi těžká) a dle doby vzniku sluchového postižení (prelingvální, postlingvální). Dále byla popsána klasifikace dle Světové zdravotnické organizace (WHO). Zmíněna byla etiologie (příčiny) sluchového postižení, kterou jsme dále rozdělili na vrozené příčiny a získané příčiny. Uvedli a vyvrátili jsme zde i mýty a předsudky o lidech se sluchovým postižením, kterým část veřejnosti stále věří.

V další části bakalářské práce jsme se věnovali definici sportu, kde byla zmíněna i definice od Evropské charty sportu. Uvedli jsme také vztah osob se sluchovým postižením ke sportu. Popsána byla historie sportu v České republice, kde vznikaly kluby na našem území, a to ve městech Praha, Brno, Plzeň, Zlín, Hradec Králové, Ostrava, Liberec, České Budějovice. Zmínka byla i o Československém svazu hluchoněmých, který sdružoval všechny sportovní kluby pro sportovce se sluchovým postižením na našem území. Vypsány byly všechny kluby v České republice, které se v současnosti aktivně věnují sportovcům. Popsána byla také historie sportu sluchově postižených ve světě, organizace Českého svazu neslyšících sportovců a Deaflympiáda. V poslední podkapitole jsme se věnovali největším úspěchům českých sportovců se sluchovým postižením, kde jsme vybrali sportovce: Petra Kurková (sjezd na lyžích), Margeta Hanne Trnková (běh na 60,100 a 200 m), František Kocourek (cyklistika), Tereza Wágnerová (běh přes překážky), Petra Maléřová (hod diskem, oštěpem a vrh koulí), Václav Nudný a Jaroslav Dědič (sportovní střelba).

V praktické části bakalářské práce jsme pomocí dotazníkového šetření dostali odpověď na otázku, které jsme si na začátku stanovili. Mají žáci základních škol se sluchovým postižením lepší vztah ke sportu než žákyně základních škol se sluchovým postižením? Ano, dle našich výsledů mají žáci se sluchovým postižením lepší vztah ke sportu než žákyně se sluchovým postižením. Sportují žáci se sluchovým postižením častěji než žákyně se sluchovým postižením? Ano, dle našich výsledků žáci se sluchovým postižením sportují častěji než žákyně se sluchovým postižením. V diskusi jsme popsali potvrzení našich stanovených hypotéz a uvedli možné důvody, díky kterým se naše hypotéza potvrdila.

Napadá nás otázka, jak můžeme zvýšit zájem o sportování u žákyň se sluchovým postižením? Širší nabídka kroužků v rámci školy, která by nabízela sporty, které jsou pro ženské pohlaví přirozenější jako je tanec, gymnastika by mohla být jedním z účinných způsobů. Školy by mohli své žákyně více informovat o této možnosti pomocí letáčků či menších brožur s nabídkou sportů.

Na tuto bakalářskou práci by bylo v budoucnu vhodné navázat také porovnáním frekvence sportování mezi žáky se sluchovým postižením základních škol v celé České republice. Dotazníkové šetření by se mohlo zaměřit na možnosti sportování v rámci škol i mimo ně.

Seznam použité literatury

BAYERL, Pavel. *Sport sluchově postižených*. Bakalářská práce, vedoucí Havlisová, Helena. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky a psychologie, 2011.

DOVALIL, Josef a kol. *Olympismus*. Praha: Olympia, 2004. ISBN 80-703-3871-7.

HRUBÝ, Jaroslav a Kaj KOSTELNÍK. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu*. Praha: Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 1998. ISBN 80-721-6075-3.

HORÁKOVÁ, Radka. *Sluchové postižení: úvod do surdopedie*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0084-0.

HLOŽEK, Zdeněk. *Základy audiologie pro speciální pedagogy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3436-0.

JANEČKA, Zbyněk a kol. *Vybrané kapitoly ze sportu osob se zdravotním postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3107-9.

JEŠINA, Ondřej a Martin KUDLÁČEK a kol. *Aplikovaná tělesná výchova*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. ISBN 978-80-244-2738-6.

KOSINOVÁ, Barbora. *Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina – kultura neslyšících*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. ISBN 978-80-87153-20-8.

KUDLÁČEK, Martin a kol. *Základy aplikovaných pohybových aktivit*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN:978-80-244-3954-9.

LANGER, Jiří. *Úvod do pedagogiky osob se sluchovým postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3745-3.

LANGER, Jiří. *Základy surdopedie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3702-6.

LEJSKA, Mojmir. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-731-5038-7.

PÁNEK, Petr. *Dějiny sportu českých neslyšících*. Bakalářská práce, vedoucí Hrubý, Jaroslav. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav českého jazyka a teorie komunikace, 2009.

PANSKÁ, Svatava. *Aplikované pohybové aktivity osob se sluchovým postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3655-5.

SEKOT, Aleš. *Sociologie sportu*. Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2006. ISBN 80-731-5132-4.

SKÁKALOVÁ, Tereza. *Uvedení do problematiky sluchového postižení*. GAUDEAMUS, 2011. ISBN 978-807435-098-6.

SOURALOVÁ, Eva. *Surdopedie: studijní opora pro kombinované studium*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. ISBN 80-244-1007-9.

SVOBODA, Bohumil. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0156-7.

VYBÍHALOVÁ, Iveta. *Sportovní organizace sluchově postižených*. Závěrečná práce, vedoucí Langer, Jiří. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Ústav speciálněpedagogických studií, 2009.

Internetové zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘED. Minisčítání [online]. 2018, [cit.8.4.2024]. Dostupné z: [Výsledky | Minisčítání \(czso.cz\)](#)

BĚLOHLÁVEK, Jiří. Historie sportovního klubu hluchoněmých Brno [online]. 2003, [cit.12.3.2024]. Dostupné z: <http://sknbrno.net/historie.html>

DE HAAS, Hendrik J. History. *European Deaf Sport Organization* [online]. 1998 [cit. 14.3.2024]. Dostupné z: <https://www.edso.eu/edso/informations/history/>

MOTEJZÍKOVÁ, Jitka. *Děti se sluchovým postižením* [online]. 2012, [cit.8.2.2024]. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/dite-se-sluhovym-postizenim>

Historie I. Pražského sportovního klubu neslyšících [online]. Praha: IPSKN, [cit.12.3.2024].

Dostupné z: <https://ipsknpraha.estranky.cz/clanky/historie.html>

Tělesné jednota Slovan neslyšících Zlín [online]. Zlín: TJ Slovan neslyšících Zlín, [cit.12.3.2024]. Dostupné z: <https://tjslovanzlin.estranky.cz/>

SK SKIVELO neslyšících Olomouc [online]. Olomouc: SK SKIVELO neslyšících Olomouc, [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: https://www.skivelo.olnet.cz/?page_id=2891

Seznam grafů

Graf 1: celkový počet respondentů dle místa dotazování.....	24
Graf 2: respondenti z Ostravy dle pohlaví.....	25
Graf 3: respondenti z Olomouce dle pohlaví.....	25
Graf 4: počet respondentů v ročníku podle místa dotazování	26
Graf 5: celkový počet respondentů s jednotlivými kompenzačními pomůckami	26
Graf 6: počty respondentů ženského pohlaví dle zájmů ve volném čase	28
Graf 7: počty respondentů mužského pohlaví dle zájmů ve volném čase.....	29
Graf 8: počet respondentů mužského pohlaví podle nejoblíbenějšího předmětu	29
Graf 9: počet respondentů ženského pohlaví podle nejoblíbenějšího předmětu	29
Graf 10: počet respondentů mužského pohlaví v jednotlivých kategoriích podle vztahu ke sportu	30
Graf 11: počet respondentů ženského pohlaví v jednotlivých kategoriích podle vztahu ke sportu	30
Graf 12: počet respondentů ženského pohlaví dle důležitosti sportu v životě	30
Graf 13: počet respondentů ženského pohlaví dle důležitosti sportu v životě	30
Graf 14: počet respondentů ženského pohlaví dle frekvence sportování	31
Graf 15: počet respondentů ženského pohlaví dle frekvence sportování	31
Graf 16: počet respondentů mužského pohlaví dle výběru sportu	32
Graf 17: počet respondentů ženského pohlaví dle výběru sportu.....	32
Graf 18: počet respondentů ženského pohlaví dle požadované úrovně sportování.....	32
Graf 19: počet respondentů mužského pohlaví dle požadované úrovně sportování	32
Graf 20: počet respondentů mužského pohlaví dle oblíbenosti sportu.....	33
Graf 21: počet respondentů ženského pohlaví dle oblíbenosti sportu.....	33
Graf 22: počet respondentů mužského pohlaví podle nejméně oblíbeného sportu	34
Graf 23: počet respondentů ženského pohlaví podle nejméně oblíbeného sportu	34
Graf 24: počet respondentů ženského pohlaví dle preference druhů sportu	35
Graf 25: počet respondentů mužského pohlaví dle preference druhů sportu	35
Graf 26: počet respondentů podle toho, zda chodí do sportovního kroužku v rámci školy	36
Graf 27: počet respondentů, kteří se věnují jednotlivým sportům v rámci školy.....	36
Graf 28: počet respondentů podle toho, jestli chodí do sportovního kroužku mimo školu.....	37
Graf 29: počet respondentů, kteří se věnují jednotlivým sportům mimo školu	37
Graf 30: počet respondentů dle toho, jestli znají sportovce se sluchovým postižením	38
Graf 31: počet respondentů podle toho, jestli znají sportovce bez sluchového postižení	39

Seznam tabulek

Tabulka 1: nejčastější důvody, proč je pro respondenty sport v životě důležitý.....	31
Tabulka 2: nejčastější důvody, proč si respondenti vybrali konkrétní sport jako oblíbený	33
Tabulka 3: nejčastější důvody, proč si vybrali konkrétní sport jako nejméně oblíbený	35
Tabulka 4: jména sportovců se sluchovým postižením, která respondenti uváděli.....	38
Tabulka 5: jména sportovců bez sluchového postižení, která respondenti uváděli.....	39
Tabulka 6: srovnání mužů a žen podle vztahu ke sportu	40
Tabulka 7: srovnání mužů a žen dle frekvence sportování	40

Seznam příloh

Příloha č. 1 – dotazníkové šetření

Příloha č. 1 – dotazníkové šetření

Dobrý den,

jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Palackého v Olomouci, programu Speciální pedagogika – intervence. Prosím Vás o vyplnění krátkého dotazníku, který je zaměřen na možnosti sportu pro děti se sluchovým postižením. Data získaná prostřednictvím tohoto dotazníku budou využita v mé bakalářské práci, která je zaměřena na téma: Děti se sluchovým postižením a jejich vztah ke sportu.

Děkuji,

Lucie Švrdlíková

1. Vyber své pohlaví

- a) Muž
- b) Žena

2. Napiš, do jaké chodíš třídy

.....

3. Vyber město, ve kterém studuješ

- a) Olomouc
- b) Ostrava

4. Jakou kompenzační pomůcku využíváš?

- a) Sluchadlo
- b) Kochleární implantát
- c) Žádnou kompenzační pomůcku nevyužívám

5. Co děláš ve svém volném čase?

- a) Sportuji
- b) Kreslím si, maluji
- c) Hraji hry na počítači, na telefonu
- d) Koukám na televizi
- e) Jsem venku s kamarády
- f) Nedělám nic, odpočívám
- g) Jiné.....

6. Jaký je tvůj oblíbený sport?

- a) Tělesné výchova
- b) Výtvarná výchova
- c) Hudební výchova
- d) Matematika
- e) Informatika
- f) Přírodověda
- g) Dějepis
- h) Jiný.....

7. Jaký máš vztah ke sportu?

- a) Moc mě baví
- b) Baví mě
- c) Neutrální
- d) Nebaví mě
- e) Nenávidím

8. Je pro tebe sport v životě důležitý? Pokud ano, napiš proč.

.....

9. Jak často sportuješ?

- a) Každý den
- b) 3x – 5x týdně
- c) 1x nebo 2x týdně
- d) Nesportuji

10. Vyber sport/sporty, které si vyzkoušel(a).

- a) Fotbal
- b) Tenis
- c) Basketbal
- d) Volejbal
- e) Florbal
- f) Hokej
- g) Gymnastika
- h) Tanec
- i) Atletika
- j) Jiný

11. Jakému sportu jsi se věnoval(a)?

.....

12. Na jaké úrovni bys chtěl(a) dělat sport?

- a) Závodní
- b) Rekreační
- c) Nechci sportovat

13. Jaký je tvůj oblíbený sport a proč?

.....

14. Jaký sport naopak nemáš rád(a) a proč?

.....

15. Dáváš přednost individuálnímu nebo kolektivnímu sportu?

.....

16. Chodíš do sportovního kroužku v rámci školy + pokud ano, jakému sportu se ve škole věnuješ?

.....

17. Chodíš do sportovního klubu mimo školu + pokud ano, jakému sportu se ve vašem klubu věnuješ?

.....

18. Znáš sportovce se sluchovým postižením + pokud ano, vypiš jejich jména.

.....

19. Znáš sportovce bez sluchového postižení + pokud ano, vypiš jejich jména.

.....